

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 124.

V Ljubljani, v soboto 2. junija 1894.

Letnik XXII.

Vabilo na naročbo.

S 1. junijem pričinja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta . 3 gld.
Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto . 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.
Pol leta . 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Vendar je padel!

Wekerle je padel. Več dnij se je zadnji čas potikal na Dunaju; videlo se mu je, da je hotel z zvijačo doseči, kar naravnost ni šlo. Včerašnjaja brzojavka nam pravi, da je cesar vsprejel njegovo ostavko.

Bivši framason dr. Wekerle pa ni padel iz osebnih razlogov, marveč jedino le zaradi načel, ki jih je zastopal. Cesar je sam posegel vmes in razpršili so se lažnjivi, slepilni duhovi, kateri so že dalje časa obhajali na ogerskih tleh svoj divji ples. Ob takih prilikah z najodkritosrenejšo hvaležnostjo upiramo svoje oko proti prestolu svojega viteškega vladarja in živjeje čutimo, da nam je dan „p o Božji milosti“ v obrambo pravice. Vsak, komur je kaj mar, da se ohrani mir v naši državi in

da se omogoči pameten, trezen razvoj njen, mora želeči, da se poniža to mažarstvo, ki sedaj vlada onostran Litve in tudi na našo stran tako škodljivo vpliva.

Mažarji so se dosedaj igrali z vero, z nrvnostjo, z zvestobo do svojega kralja, s pravičnostjo, igrali z revolucijami, s šovinizmom in uprav zadnji čas so skušali celó v rodbino zanesti radikalnih idej. Obnašali so se, kakor bi bilo liberalno mažarstvo izvor vseh pravic in dolžnostij, vrhovno merilo mej dobrim in slabim. Upajmo, da se sedaj za stalno preobrnejo stvari.

Z Wekerlejevim padcem je najpreje obsojeno košutovanje, najgrji ulés mažarskega javnega življenja. Obsojen je pa tudi h krati oholi šovinizem in ž njo zvezana trinoška krivičnost. Prvi udarec je dobil s tem dogodkom onostranlitovski surovi, brezobzirni liberalizem, strup javnega življenja; katoliški ideji pa žari vesela zarija boljše bodočnosti. Khun Heder-vary je sicer tudi sam liberalnega duha, toda reči smemo, da je v sedanjih razmerah mnogo boljši. Mi menimo, da ne ponese iz Zagreba v Budimpešto tistega šovinizma, ki je do sedaj vel iz vladne palače. Za Hrvate se pač ne bo mnogo izpremenilo, toda če oživi upor proti liberalstvu na Ogorskem, bo s tem zanje pričetek rešitve. Liberalizem pa bo izginil. In mi Avstrijci, ki imamo tako krepko oporo pravici in resnici v svoji vladarski rodbini, lahko rečemo, da pri nas preje, nego drugod. Tradicije avstrijske države vzdržava, oživlja, ohranja nam habsburški rod in ta sveta izročila, s katerimi je v zvezi toliko stare slave, so liberalizmu bistveno nasprotna. Zato se pri nas liberalizem kaže tem bolj lažnjiv in goljufen. Skorejšnje pobeze njegove gotovi znak nam je vladna prememba na Ogorskem, za tako jo smatramo, kot take se je veselimo.

Fraze.

Hrupno praznuje se povsodi 25letnica našega šolskega zakona. Slavnost vrši se za slavnostjo in liberalni listi pišejo ognjevite članke. „Napredek“ slavi se povsodi navdušeno, psuje in grdi pa se „mračnjaštvo“ in „nazadnjaštvo“.

Svoje dni nabral je in liberecem prepustil v porabo dr. Sebastian Brunner šopek priročnih psovki proti katoliškemu gibanju. „Tema, ultramontanizem, praznoverje, srednji vek, farstvo, omejeno obzorje, fanatično sovraštvo, nerazumnost, srd proti pridobitvam nove dobe, meniška neumnost, jezuitizem, potiskanje ljudstva v neumnost, bojazen pred lučjo, nestrpnost, nazadnjaštvo, podlost, neolikanost, neteasanost, nočne ptice, sovini klici, . . . sramota 19. veka . . . in naposled uničujoče vprašanje: Kako si upajo taki Pigmejci bojevati se z duševnimi velikani našimi?“ (Dr. S. Brunner: Die vier Grossmeister der Aufklärungs-Theologie.)

Ko bi se le nekoliko potrudili, dodali bi lahko temu šopku še mnogo duhtečih cvetek iz naših domačih logov. Podajmo jih n. pr. samo nekaj iz lanske jubilejne številke „Slovenskega Naroda“: „Praznoglavi farizeji, knezoškofijski inkvizitorji, mračne pošasti iz temnih brložnih globin, mračni oblaki na duševnem obzorju, srednjeveško duševno barbarstvo, duševna mora in sužnost, pogubna ljulika razpora, kateri se je od znane strani zasejal.“

To so sicer samo fraze, ali varal bi se, kdor bi prenizko cenil moč takih fraz.

Razsodnega človeka seveda ne preslepé. Kdor so ozre na delovanje cerkve na znanstvenem in socialnem polju in v tem smislu nepristransko proučuje zgodovino, uvidi skoro puhlost tacega in jednacega pisarjenja.

LISTEK.

V malem mestu.

(Povest. — Spisal Sv. Hurban Vajansky.)

(Dalje.)

II.

„Kaj je novega po svetu?“ vprašal je gospod Evgen Kolesar, advokat v pokoju, Miloslava, ko je stopil v njegovo sobo. Bil je star korenjak, zvest slovaški ideji, pa zeló previden. Znal je porabiti pravi čas in v svojem življenju si prihranil precej denarja. Ko so pa začeli vsiljevati nove postave, razjezil se je nad tem morjem paragrafov in tresčil vso stokrat zakrivljeno šaro v kot. Zdal je skrbel le za svoje vinograde in kleti, živel po svoji volji, le včasih je stiskal pesti, seveda le v žepu, grozeč brezsrčnim Mažarom.

Ves moderni mažarski svet se mu je gnusil. „Če ga pa spremeniti ne moreš, pokaži mu vsaj hrbet,“ sklenil je navadno in se obrnil.

Dežan je pozdravil gosta, zahvalil se za prijateljstvo, skazano ranjkemu očetu.

„Veste kaj, Miloslav, pridite z menoj v moj vinograd; vsaj ste tam preživeli že marsikatero veselo uro.“

In šla sta. Pot jih je peljala na prijazen, srednje visok griček. Bela vinogradna kolibica ju je prijazno pozdravljala. Pred kolibico pod orehom je

stala miza, pregrnjena z belim prtom. Mlada postrežnica je prinesla iz kolibice krožnike.

„Ali ne poznate več moje Marjete?“ smejal se je Kolesar, brisaje si pot iz čela, ko je opazil, da ni Miloslav niti pogledal njegove postrežnice, domače hčerke. Pa ni bilo čuda to, kajti pred nekoliko leti jo je videl Miloslav še kot otroka, a zdaj je stala pred njim v jarni deviški lepoti.

„Gospod Dežan, vi ste jako prevzetni, dejala je z nasmehom, „včera me niste niti na ulici pozdravili.“

„O, prosim, oprostite! Vsaj se ni zgodilo navlaš,“ izgovarjal se je Miloslav; „jaz sem kratkoviden, gospodična, oprostite!“

Moča sta se usedla k mizi; mrzla pečenka jima je kaj ugajala.

„V žalostnih časih živimo, žalostnih,“ začel je Kolesar modrovati in nazadnje je svojo žalost splaknil s polnim kozarcem vina.

„O ne! V veselih, oče,“ vzkliknil je Miloslav. „Ali ne veste, da govori ves svet o našem vprašanju? Ali ne vidite, da vse vre, kakor mlado vino? Povsodi šum, povsodi gibanje mislij! Ne! V dobi konečnega slovanskega slavja nočem živeti. Potem bo že vse gotovo, narejeno. Bridko sicer nosimo tuje nasilstvo, to je gotovo, pa mi trpimo in vidimo pred seboj zagotovljeno veliko bodočnost! Oni pa, ki nas neusmiljevo stiskajo, ki so zdaj na vrhuncu

močij, gledajo že v žrelo propasti. To je velik razloček!“

„Vi lahko govorite,“ odvrnil je melanholično Kolesar, „ker ste mladi in imate vsaj upanje, doživeti boljše čase, toda mi, mi! Šli bomo za vašim očetom. Ta revež je tudi vedno čakal ure odrešenja, pa nas je pustil v boju, v bedi!“

Nastala je tišina. Marjetka je pomenljivo pogledovala na žalosten očetov obraz, potem na mladega moža. Njegov obraz je plamtel, oči so se iskriale.

„Ne boste umirali breznadejno! Pomlad, pomlad prihaja! Bog daj, da doživite še mnogo let! Kaj se še more zgoditi! In potem, ne gre samo za vas in za nas. Koliko zvestih dobrih mož je zapustilo svet, ne da bi jim bili zasvetili vsaj v umirajočem očesu rudeči žarki jutranje zore. Vstali so v temi, umrli pa v noči! Mi smo pa srečni, da vidimo zoro. Verjemite mi, sveže jutro, prvo svitanje ima mnoge prednosti pred dnevom!“

„O, jaz vidim sicer rudečo zarijo, pa ne na vzvodu, marveč na zapadu,“ dejal je tiho in otožno Kolesar. Solnce se je zares klonilo že za griček, obrasteu z bujno trto. Rožni oblaki so zakrili zapadno nebo. Polna luna se je kazala na vzhodu. Kolesar je bil vidno otožen.

„Oče, vrnimo se domov, se že temni,“ opominjala je Marjeta od žalosti potrtega domoljuba očeta ter se zavila zaradi večernega hlada v belo ogrinjajo

3/4 6 m. m.

Ali ni bil toliko hvaljeni stari vek za časa prihoda Kristusovega v jedru gnjil? Ubožec, bolnik, žena, otrok bili so brez pravice. Očetova moč raztezala se je tudi na življenje otrok. Največji del tedanje družbe bili so sužnji, na milost in nemilost izročeni gospodom.

Kdo je skrbel tedaj za ubožce? Kako so tedaj spoštovali rokodelstvo? S kakim zaničevanjem govorili o rokodelcih jeden največjih duhov starega veka, Platon! Krščanstvo se le podalo je posameznikom pravice, ono skrbeti je pričelo tudi za bolno in obnemogle. Bolnišnice so krščanska ustanova.

In v srednjem veku? Rokodelstvo ni bilo molzna krava posamičnih podjetnikov. Mojster bil je sam delavec in ni bil podjetnik, ki ne pozna nikakih idejalnih smotrov. Ker je delo služilo versko-nravnim smotrom, niso poznali 12- in 14urnega delavnika in nedeljskega dela, stvari, katere jako dobro pozna naš „razsvitljeni 19. vek“. Kako vzorno skrbela so srednjeveške zadruga in bratovščine za uboge, obnemogle in vdove. Kdo skrbi danes za kmeta, kadar obnemore ali ga potare težko breme davkov in dolgov?

V srednjem veku nalagalo je krščanstvo gospodarju skrb za kmeta in gospodar ni se je branil. Od todi čudna prikazen, ki je že sama za-se najboljše spričevalo za ta „temni“ vek, prikazen, da ta čas ni bilo proletarijata, tega strašila našega stoletja!

Krščanstvo torej dalo je posameznikom še le prostost ter učilo, da smo pred Bogom vsi jednaki, vsi bratje: *liberté, égalité, fraternité!* Čudno, tudi te besede postale so bojni krik proti krščanstvu, v ustih nasprotnikov torej — fraza.

Državni zbor.

Dunaj, 1. junija.

Odklonjeni resoluciji slovenskih poslancev.

V včerajšnjem listu smo že poročali o resoluciji za lokalno železnico Kranj-Tržič, katero je stavil slaneec Klun. Jednako je v isti seji malo pozneje stavil poslanec Vošnjak tole resolucijo: Vlada se pozivlja preskrbeti, da državni uradi sestavijo načrt, s katerim se neposredno zveže železnica Ljubljana-Kamnik na kakem primernem kraju z železnico Celje-Velenje.

Po sklenjenih govorih glavnih govornikov bil je zakon glede lokalnih železnic tudi v drugem in tretjem branju vsprejet; vsprejete so bile tudi resolucije, katere so se stavile v ime odseka; resoluciji poslancev Klun-a in Vošnjaka za železnico Kranj-Tržič in Kamnik-Velenje bili ste odklonjeni. Niti te mrve veselja koalicijska večina ni dovolila slovenskim poslancem in njih volilcem, da bi bila vsprejeta dotični resoluciji. Lepa ta naklonjenost nasproti zaveznikom koalicijskim!

Podpora za poškodovane po toči in nalivih.

Prva točka državnoborske seje v petek je bil predlog dr. Kathreina v imenu budgetnega odseka,

s katero se pozivlje vlada, naj prouči po svojih uradih škodo, katero so napravili nalivi in toča na Češkem in v Istri ter naj vse potrebno ukrene, da se, če je potreba, dovoli zdatna podpora. Poslanec Kaltenegger in Lang sta podpirala predlog, ki je bil soglasno sprejet.

Razmere v premogokopih.

Obširen razgovor se je vnel o predlogu dr. Rusa glede razmer v premogokopih, pri katerem se je oglasilo 13 za- in protigovornikov.

Poslanec Pernerstorfer izjavlja, da ni zadovoljen s preiskavami vladnih organov, ki se neki niso vršile v korist delavcem. — Posl. Swieży želi, naj se odpuščenim delavcem povrnejo vplačila v bratovske skladnice, ker v Ostrovi izgrediv niso bili krivi delavci, kolikor njih voditelji. V takih razmerah strogoost le škoduje, milo ravnanje pa mnogo pridobi.

Poslanec Adamek predlaga, naj se izvoli odsek 18 članov, ki bi o teh stvareh se posvetoval in o svojih sklepih kar najhitreje poročal v zbornici. — Minister Bacquehem opravičuje postopanje vladnih organov, dokazuje, da se je preiskava vršila nepristranski, da so mnogi delavci sami priznali, da so bili zapeljani ter da orožniki niso krivi, ako so morali rabiti orožje. Minister zavrača očitjanje, češ da je sedanja vlada nasprotna delavskim težnjam. S tako trditvijo se vladi godi krivica, kajti v zadnjem času se je uprav za delavce v naši zbornici mnogo storilo, to dokazujejo socijalno-politični zakeni, dalje zakoni o zavarovanju za bolezn, nezgode, zakon za varstvo delavcev in obrtni zakon. V tem oziru je Avstrija skoro pred vsemi drugimi državami v Evropi. — Neoporečno je, kar je minister govoril glede na postavodajstvo za delavce in obrtnike v Avstriji. V zadnjem času se je državna zbornica mnogo pečala z reševanjem socijalnega vprašanja, tudi vladi ne odrekamo v tem pogledu dobre volje. Vendar pa moramo reči, da se pri vseh zakonih skriva kopito židovskega liberalizma, ki večinoma odstranja ves ugoden vpliv, ki bi ga sicer zakoni imeli. Uprav ti zakoni nam kažejo, da je črka mrtva, da pa je duh, ki oživlja. In ravno tega duha, duha krščanske pravičnosti, tega pogrešamo v omenjenih določbah in zato kažejo tudi tako malo vspeha.

Vinarstvo.

Govor poslanca Viljema Pfeiferja v drž. zboru dne 17. maja.

(Konec.)

4. Vžitkarji vinogradov.

Konečno se vsojam opozoriti vlado na težave, v kakeršnih so vžitkarji vinogradov.

Poznam jih dvojne vrste. Prvi so tako imenovani stari ali zakotniki in kakor se še sploh imenujejo. To so stari kmetje, kateri so posestvo vže izročili otrokom in so se vživanje vinogradov izgovorili do smrti.

Druga vrsta so pa duhovniki, prebendarji in pomočni duhovniki, tudi beneficijati, kateri imajo

„kedves apám“. Taki junaki smo!“ Ubogi Kolesar! Čutil je svojo slabotnost; sram ga je bilo, da ne more voditi niti svoje domače hiše v svojem duhu!

„In Marjeta? Ali se vam je tudi odtujila?“

„Ta je še hujša — žalibog! Pa uprav to me vzburja! Sin odide iz hiše, pride v roke zlobnim nevoščljivcem in v družbo spridene odpadle mladine. To ga vsaj izgovarja. Toda hčerka mi je tukaj pred očmi! Pa je ne morem rešiti! Žalostno, prijatelj, žalostno!“

Miloslav se je globoko zamislil. Taka poštna, blaga duša, misli si, mora trpeti v lastni hiši narodni odpad! Videl je, kako ga to boli, kako se trese in zviija, pa nobene pomoči! Čuden, čuden je ta naš svet!

Miroslav je moral zopet zapustiti Borin; — njegov prijatelj Karol Zukovsky mu je vže dvakrat pisal klicaje ga v Požun k skupnemu popotovanju po Slovaškem. Karol Zukovsky je bil nekoliko starejši nego Miloslav, vendar je pa bil spojen z njim z vezjo najozžjega prijateljstva. Zukovsky je bil ognjevit, srčen, živ junak! Prav velikokrat se je spuščal v nevarne spletke in večkrat bil bi slabo pogodil, ako ne bi bil ubogal svojega pametnega tovariša Miloslava.

Karlova pisma niso nič pomagala; Miloslav je odkladal popotovanje v veliko materino in sestrično radost. Za lepega poletnega jutra je udaril nekdo na vrata Dežanove hiše, — še trenutje, pa sta se

vinograde še ne do smrti, temuč le, dokler ostanej v dotični službi.

Prebendarji, župniki, so vsaj instalirani, brez svoje volje in brez svojega lastnega zakrivljenja se ne morejo spraviti s prebend, ali kapelani so ad nutum amovibiles.

Kdo naj obnovi po trtni uši okužene vinograde z ameriškimi trtami? Kedo naj za to dá denar? Tudi cerkve imajo vinograde, pri katerih se vsaj lastnik, namreč cerkev ne menja.

Cerkve pač lahko dobe na posodo denar od države ali dežele za obnovenje vinogradov, ker lahko dajo varnost. Kedo bode pa drugim gori omenjenim vžitkarjem obnovil vinograde.

More li zato biti obvezen zemljiško-knjižni lastnik, zasebnik ali moralčna oseba?

Če se to vprašanje ne uravna, bodo vinogradi vžitkarjem popolnoma propali, vžitkar ne bode imel ničesa za svoj obstanek. Pri prebendarjih in pomočnih duhovnikih mora država dopolniti odpadek kongruje, najprej iz verskega zahteva, in če ta ne zadošča pa iz državnega.

Glede na duhovnike in cerkve bi se lahko v sporazumljenju s škofijskim upravami začelo to prenovljenje.

Nerešeno vprašanje ne sme ostati, vže zaradi slabega vzgleda ne, katerega bi okolici dajali ti vinogradi, ki so bili navadno vzorno obdelani. Še bolj obžalovanja vredni so kmetski vžitkarji, kateri zgube vse potrebno za obstanek in bi potem marsala občina zanje skrbeti. Opešani ljudje se še izseliti ne morejo.

Tudi osoda teh ubožcev, kateri so svoje najboljše življenske moči izgubili za državo, se vladi toplo priporoča.

Kakor morejo pri obnovenju vinogradov duhovskih vžitkarjev škofijski ordinarijati, ravno tako morejo za kmetske vžitkarje, kmetijske družbe, deželni kulturni sveti itd. dati strokovne nasvete vladi, do katere se jaz v imenu pomilovanja vrednih interesentov obračam z nujno prošnjo za hitro in gotovo pomoč.

V tem smislu stavim nastopno resolucijo: „Cesarska vlada se pozivlje, da v deželah z vinorejo ukaže poizvedovati, koliko vinogradov, katere imajo cerkve, kongregacije, župnije, beneficiji, kaplanije, ubožni zavodi, ustanove itd., je vže uničila ali napadla in koliko teh vinogradov je v nevarnosti pred trtno ušjo. Nadalje naj se poizveduje, se je li kaj in koliko se je storilo, da se obnove taki uničeni in obvarujejo taki vinogradi, ki se v nevarnosti in koliko je še treba storiti. V poslednjem slučaju naj se tudi poizveduje, kako je za potrebna sredstva preskrbljeno in kako bi se dalo poskrbeti. Poslednje posebno v slučaju, kadar gre za vinograde, katere dohodke imajo za dotacijo vsakočasni cerkveni dostojanstveniki in funkcionarji, od katerih so n. pr. pomočni duhovniki le za malo časa nastavljeni in torej dohodke le malo časa vživajo in pri katerih

Kolesar je vstal, pazljivo zaklenil težko ključavnico pri kleti ter se vlekel za Miloslavom, ki je spremljal živahno devo. Pred lepo Kolesarjevo hišo se je poslovil Dežan od očeta in hčerke.

„Jutri gremo zopet — pridite k nam, da gremo skupaj, lahko bomo gori celo popoldne.“

„Pa mene pri vas ne bo,“ mislil je sam pri sebi Miloslav, ki se je poslovil od gostoljubne hiše; zbal se je, da ga ne vlovi v svoje vabljive mreže domača hčerka. Živo se mu je vtisnila v spomin njena podoba in če prav se je branil, vendar ga je vselej prešinil nek poseben čut, ke dar se mu je prikazal pred očmi obraz mlade deve.

Drugega dne je bil zopet pri Kolesarjevi kolibici. Marjete ni bilo, zato pa je stregel sam stari gospod.

„No, in kje pa je vaša hčerka?“

„Na neki zabavi pri beležnikovih,“ rekel je nevoljno Kolesar. „Veste, človek se ne more iz cela odtujiti onim ljudem. Jaz bi ne šel nikoli tja med one...“ in zdaj je sledila cela vrsta najgrših primkov, „toda jaz sem oče — hčerka je še mlada, rada se zabava — kaj hočem storiti? Res je sicer, da mi jo kazé! Ona je že skoraj odtujena. Kaj čuda! Pa kako hočem pomagati? Sin mi je prišel domov kot popolen zagrizen Mažaron. Tudi novine mi je konfiskoval... Dal sem ga v Požun, da se spremeni, pa vse zastoj! Prva mažarska pisma sem mu poslal nazaj, pa on mi vendar zopet pošlje svoj

objela naša dva prijatelja: Zukovskemu se je zdelo predolgo čakati i prišel je sam po svojega tovariša.

„Filister, filister“, šalil se je Karol, „usedel se je, pa žedi kakor pajek! Hoj, jaz te izvlečem iz tvoje luknje! Kaj tu gnjiješ kakor stoječa voda?“

„Le pomiri se, le pomiri se“, odvrnil je Miloslav. — Skrbna mati je imela sedaj polne roke dela. Pernice je prevlekla, služkinje so postavile v Miloslavovo sobo novo postelj. Starica je zbrala vkup vsosvojkuharsko izurjenost, dajed dobro tekne mladima gospodoma... Srečna mamica se je vsekako prizadevala prikleniti svoja ljubljenca, da ji ne odletita, pa zastoj! Velela jima je dolžnost in ljubezen do zatiranega naroda, naj žrtvujeta zasebno srečo sreči narodovi. Sklenila sta vže preje, da bosta šla od hiše do hiše prosit podpore za slovaško gimnazijo. O, ako bi bili vsi otroci matere Slave taki!

„Je vže dobro“, začel je po kosilu Karol, raztegnivši se zložno na divan; potegnil smodko ter si jo prižgal s spretnostjo in eleganco pravega kadilca, „ne čudim se, da se ti ne ljubi iz tega-le gnjezda. Lej, kako krasen in mil razgled — vaš vrt je prenapolnjen z bogatimi grozdi vinske trte — kakošna krasota! No, dajem ti še tri dni odpusta! Več pa ne —! Pa ta tvoja blaga mamica — kakošno kosilo so nama pripravili — močna, tečna jed se kaj dobro prileže razvajenemu, od velikomestnih jedil pokvarjenemu želodcu. Pa, kje je tvoja sestrica, o kateri si mi pisal?“

se z uničenjem dotacijskega vinograda letni dohodek pomanjša pod zakonito kongruo.

Na podlagi teh poizvedeb in predlogov naj se vlada pogodi s kompetentnim cerkvenim oblastvam o točnem pravilniku z odredbami, ki bi omogočile obnovo in ohranjenje cerkvenih in dotacijskih vinogradov, ali če bi to zaradi kakovosti zemlje ne bilo nikakor mogoče, se pa drugače zagotovili najvišji dohodki.

Nadalje naj cesarska vlada ameriške trte iz državnih trtnic posestnikom po trtni uši okuženih vinogradov prodaja po znižani ceni ali pa zastoni daje in pa v državni proračun postavi primerno kredit, da posestniki vinogradov dobe za preganjanje peronospore potrebno modro galico po znižani ceni. Priporočam, da se vse dobro premisli, kar sem omenil in pa, kolikor je mogoče, tudi izvede. (Živahno odobravanje.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. junija.

Civilni zakon na Ogerskem. Ban hrvatski bode novi ministerski predsednik ogerski, to je novica, s katero se končava komedija, katero je uprizoril Wekerle. Kako važna je ta prememba, to je nam takoj jasno, ako pogledamo dunajske liberalne liste. To je bilo vzdihovanje, ko se je jelo kazati, da se stvari za Wekerlejevo ministerstvo neugodno obračajo. Prekrat, ki se izvrši na Ogerskem, tiče se ne le cerkvenih reform, temveč tudi družnih političnih vprašanj. Naloga banu Hedervaryju bode, da tudi pomeče s košutovstvom. Njegovo stališče nikakor ne bode lahko. Pod sedanjimi vladami na Ogerskem je mažarski šovinizem dosegel svoj vrhunec. Bil je že skrajni čas, da se državi nevarnemu gibanju na Ogerskem naredi konec. Ban hrvatski velja za odločnega moža in to je bilo baš merodajno, da so njega poklicali, da prevzame Wekerlovo nasledstvo. Da je povod krizi le civilni zakon, prišel bi bil na krmilo grof Szapary ali pa Apponyi.

Ministerska kriza v Bolgariji že ima svoje slabe posledice. Bili so že poboji po ulicah v Sredu. Izbruhnile so vse strasti, katere je poprej brzdal ministerski predsednik Stambolov. Proti Stambolovu sedaj posebno demonstrirajo socijalni demokratje in pa slušatelji velike šole. Prvim je pred vsem na tem, da se razgraja in delajo težave kakemu rednemu vladanju. Djakom pa Stambolov ni bil po godu, ker je nekaj omejeval njih svobodo in je zlasti zadnji čas gledal, da bi se v šolah prevedč ne razširjalo brezverstvo. Kot dober državnik je Stambolov videl, kaka nesreča preti narodu, ako zgubi vero. V Bolgariji se je mej mladino in učiteljstvom jako razširil darvinizem in bolgarsko novejšo slovstvo se je jako navzelo tega duha. Ko je pa vlada jela omejevati to škodljivo smer, je pa mej mladino se pojavljala nevolja, katero sedaj kažejo proti Stambolovu, ki je po njih mnenju pravi nazadnjak. Prevelicega pomena pa demonstracijam, ki

prihajajo od velikošolske še neskušene mladine, ne smemo pripisovati.

Srbija. Radikalni zastopi nekaterih občin niso hoteli razglasiti, da je kralj odpravil ustavo. Vlada jih je kar odstavila. Sedanja preiskava proti radikalcem nima povsem za vlado povoljnega vspeha. Posebno se ne more dokazati, da bi glavni radikalni vodje bili zares v kaki zvezi s Čebincem. Pri poslednjem so res našli beležnico z imeni raznih radikalnih oseb. Tudi to se je dognalo, da se je mislil nekje sniti s Karadjordjevičem. Ker je pa bil Čebinae poslednji čas v denarnih zadregah, je pa mogoče, da je od Karadjordjeviča le skušal z zvijačo zase dobiti denarja. Imenik radikalnih vodij si je napravil, da ga pokaže princu Karadjordjeviču in mu ložje razloži, češ, toliko potrebujem za podkupljenje radikalnih vodij in razne priprave, da se potem začne vstanek. Denar bi pa bil potem zase obdržal. Tako je pričakovati, da se preiskava proti radikalnim vodjam še ustavi.

Francoska zbornica. Novo ministerstvo je je imelo že prvi dan hud boj v zbornici in že ni dosti manjkalo, pa bi bilo palo. Poslanec Leherisse je interpeloval vlado, kako je to, da od znanega Turpina ne kupi nove iznajdbe, ki se tiče topničarstva, da se potem Turpin pogaje o tej iznajdbi z drugimi vlastmi, ker jo francoska vojna uprava noče kupiti. Vojni minister Mercier je jako hitro odgovarjal. Razložil je, kako je Turpin dobil za pikrinovo kislino 250000 frankov in red častne legije. Zavezal se je bil, da bode tajno osem mesecev obdržal svojo iznajdbo. V vojnem ministerstvu so s puskusi s pikrinovo kislino prišli na melinit. Kako je melinit narejen, Turpin ni nikdar izvedel. Svojo iznajdbo, pikrinovo kislino, je po raznim vlastim ponujal za melinit. Še več družih sleparij je vojni minister o Turpinu povedal. Kakšna je novejša iznajdba, on ne ve, ali najbrž je zopet kaka sleparija. Francoska vojna uprava se pa s takim človekom, kot je Turpin, direktno pogajati ne more, sicer je pa Turpin že prodal poprej vse svoje iznajdbe in to tudi vse bodoče neki družbi. Na to je govorilo več govornikov, ki so napadali vojnega ministra in zahtevali, da se pogaja vsaj indirektno s Turpinom o njegovi iznajdbi, ko se vendar generali pogajajo celo z vohoni, da si jih prezirajo. Posebno hudo je napadal uradništvo vojnega ministerstva Humbert, očital malomarnost in nevednost. Kar se tiče Turpina, se je vedno trdilo, da je izdal melinit in so nega zaradi tega obsodili, sedaj se pa nakrat govori le o pikrinovi kislini. Da se ni ministerski predsednik izrekel, da bode vlada pridobila Turpinovo iznajdbo, ako je kaj vredna, gotovo bi prvi dan bila vlada padla. Vojni minister pa tako najbrž odstopi.

Slovstvo.

Pouk o črtelih (planih). Spisal in z 59. podobami pojasnil Jos. Bezljaj, meščanski učitelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik v Krškem. II. pomnoženi natis. Založilo Pedagogičsko društvo v Krškem. Na-

„Prijatelj, ona je zelo sramežljiva. Pred tuji beži. Dovolj sem jo vže kregal — nič ne pomaga. V ozkih razmerah vzgojena ne pozna družinskih običajev.“

„Kaj! Družinskih običajev! Vsaj dobro veš, da se mi gnjusijo te prenapeti nenaravni običaji.“

Prijateljta sta obmolnila. Modri oblaki dima so plavali po sobi. Milka se je sprehajala po vrtu. Karol skoči k oknu. „Oj, tu je ta tvoja plaha sestra! Prijatelj, vsaj nima vzroka, da bi se skrivala, — kako vitka postava — da, tudi stopati zna. Obrni se, devojka, obrni se, da vidim tvoje lice! Nadejam se, da nisi podobna bratu. Tako — vže vidim lice. . . Z belo ročko je segala po trti, gotovo je vlovila metuljčka. Miloslav — ti barbar! Ti imaš lepo, prav lepo sestrico!“

Miloslava so nekoliko vzburilo tovariševe opombe. Ni vedel za gotovo, če niso njegovi govori sarkastični. Hotel mu je nekaj odvrniti — pa Karola ni bilo več, ušel mu je na dvorišče.

„Vaš brat je neolikaneec“, nagovoril je Milko, niti me vam ni predstavil. Jaz sem Karol Žukovsky sedaj potepuh; Vas pa, gospodičina, dobro poznam iz bratovih pisem“. Milki je šinila kri v glavo, da je kar gorela v obličju. Hotela je zbežati. . . pa vendar je ostala. Karol ji je podal roko, ona se je pa nje bojzljivo, nespretno dotaknila s svojimi prsti.

„Lep vrt imate“, nadaljeval je Karol v nemali zadregi. „Ali bi mi ga hoteli bližje pokazati?“ Milka je hitro odprla vratica; ni vedela ali bi šla za Karolom pod oboke vinske trte, ali bi se izgubila v kuhinjo. Nehote je stopila noter: Bila je videti v veliki zadregi. Karolu se je smilila. . . pa oditi od nje ni mogel, to bi bilo neolikano. Sprehod po vrtu je bil zelo mučen za oba. On je začel pogovor na vse mogoče načine, pa ena je odgovarjala le „da“ ali „ne“ in še to s tresočim glasom. Še le Miloslav ju je rešil. Šaljivo ga je pozdravil Karol — Milka se je mej tem izgubila.

„Ne, prijatelj moj“, zmerjal je Žukovsky tovariša „smrtni greh je zanemarjati tako lepo sestro! Tukaj je kakor sužnica, nesvobodna, nesamostalna! Pa kako razumne oči ima. Zakaj je pa ne izvedeš iz zaduhle kuhinje na sveži vzduh! Tako ne pridemo dalje, višje. . .“

„To ima globejše vzroke, a morda je to tudi njena sreča. Ona je priprosta, ima le skromne želje, ki se ji prav lahko izpolnijo. Zakaj bi jo motil v dušnem miru! Vsaj se mi vže davno zdi, da ni več tako tiho-zadovoljna kakor poprej.“

Karol se je malo zamislil. „Veš-li kaj? Povabljen sva jutri k tvojemu staremu Kolésarju. Dobro, šla bova, pa brez tvoje sestre ne; to je moja odločna prošnja.“

„Teško pojde, ne hodi rada tja.“

tisnil Drag. Hribar v Celji. — Vsebina: Predgovor. I. O situacijskih črtelih. II. Stavbarski črteli. III. Nekoliko nauk o sencih. IV. Nekaj o barvah. V. O perspektivi. — Znanstveni izrazi. — Knjižica se dobi pri „Pedagogičskem društvu“ v Krškem in pri g. Drag. Hribarju v Celji, ter velja 1 krono s poštnino vred. Pri „Pedagogičskem društvu“ dobe se še nastopne knjige: II., III., IV. in V. „Pedagogičski letnik“ po 1 gld. 50 kr. „Občno vzgojeslovje“, „Občno ukoslovje“, „Izkustveno dušeslovje“ in „Jezikovni pouk“ po 80 kr. — Navod k početnemu risanju in oblikoslovju za 35 kr. — Priloge k „Pouku o črtelih“ in sicer: I. Nauk o projekcijah, 22 podob za 10 kr. II. Nauk o sencih, 18 podob za 8 kr. III. Nauk o perspektivi, 21 podob za 10 kr.

Koledar

za 23. teden leta 1894.

Nedelja, 3. junija: 3. pobinkoštna; evang.: Prilika o zgubljeni ovci; Srce D. m. Ponedeljek, 4. junija: Frančišek, Kor. sp. Torek, 5. junija: Bonifacij šk. Sreda, 6. junija: Norbert šk. Četrtek, 7. junija: Epifanij šk. Petek, 8. junija: Medard šk. Sobota, 9. junija: Primož in Felicijan m. m. — Lunin spremen: Mlaj 3. junija ob 11. uri 54 minut zvečer. Solnce izide 5. junija ob 4. uri 17 minut; zaide ob 7. uri 41 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. junija.

(Z Dunaja) 1. junija. Za zastopnika v letošnjem zasedanju delegacij so določili slovenski poslanci s Kranjskega poslanca kanonika Klun-a. Kakor listi poročajo, pričnó se zaradi zmedenih razmer na Ogerskem letos delegacije še-le 11. septembra. Davčni in justični odsek bodeta tudi letos nadaljevala posvetovanje po preložitvi državnega zbora.

(Novi okrajni cestni načelniki) oziroma namestniki gg: za okraj cirčniški Al. Pogačnik in Jos. Milavec; za okraj logaški: Lovro Šebnikar in Jos. Smole; za okraj Lož: pl. Oberligner in Jak. Turk; za okraj idrijski: P. Gruden in Karl Svoboda.

(Tiskarnica družbe sv. Mohorja) v novem Mohorjevem domu v Celovcu je sedaj, kakor se nam poroča, popolnoma urejena. Kolik razloček od prej! Prej zaduhli in temni ter povsem nedostatni prostori, sedaj svitile dvorane, v katerih je vse jako praktično in lepo urejeno, tako za tiskarno kakor za knjigoveznico. Na desno od glavnega vhoda je pisarna g. poslovodje, potem dvorani za stavec in stroje. Vse štiri stroje goni (plinov motor). Na desno od vhoda je pisarna g. vodje in g. družbinega tajnika ter knjigoveznica. Gotovo bode si vsak rodoljub, kateremu nanese prilika priti v Celovec zlasti o bližajočih se počitnicah z zanimanjem ogledal si novi Mohorjev dom in družbine zavode. Gospod

„Gotovo pojde!“ odločno zatrjuje ognjeviti Karol in gre potem sam na sprehod. Imel je namreč to dobro navado, da je natančno preiskal okolico vsakega mesta, kamorkoli je prišel. Svojo pot je začel na severni strani mesta — zlezal je na griček, ki se je precej strmo dvigal nad Borinom. Pozno zvečer se je vrnil, brez večerje se je ulegel v postelj ter trdno zaspal.

V Miloslavovi sobi je gorela luč do pozne noči. Na vrtu, na kameneni klopi je sedela Milka in plakala. Zalost, britka žalost ji je vzburla dušo. — So trenutja neumevne boli, ki nimajo jasnega vzroka. V dobah prvega razvitka človeške duše jo vlada neka bolehnost. . . Včasih je nevarna, često rani smrtno! . . .

V srcu zapuščene deve je vzniklo neko še nepoznano, nikdar nezačuteno hrepenenje po neznanem, daljnem, nemogočem! Čim več je dušila v sebi ta čustva, tem bolj so rastla in se množila. Danes zvečer so se pa razpočila v dolgem, britkem joku.

„Kaj ti je Milka?“ vpraša jo prestrašena mati, ko jo je po dolgem iskanju našla solzečo se na vrtu. Pomiri si brezmejno žalost, to je greh. Kdor se ne da potolažiti, kljubuje le Bogu in njegovi sveti volji. On nam je sam poslal križ, golobica moja — On ti ga pomore prenašati.“

Milka se je razplakala v maternem naročju.

poslovodja jako rad ter prijazno rojakom postreže ter daje potrebna pojasnila.

(Iz Rima) se nam poroča: Sinoči dne 30. maja ob 1/4. uro se je razletela z močnim treskom bomba, položena pred palačo pravosodnega ministerstva v sredi mesta blizu palače Borghese. Sipe v oknih sosednih hiš so popokale v kosce, bližnje plinove svetilnice so ugasnile. Na palači je odletelo nekaj okraskov. Četrť ure pozneje se je razletela druga bomba na voglu palače vojnega ministerstva z jednako močnim pokom. Obe bombi sta bili napolnjeni z železnimi žrebli. Tukajšnji listi pišejo, da sta bili bombi položeni od anarhistov v osveto za obsodbo poslanca De Felice Giuffrida in tovarišev. Včeraj je namreč porotno sodišče v Palermu proglasilo obsodbo proti osebam, ki so povzročili nemire na Siciliji. Poslanec De Felice je obsojen na 18 let zapor in 3letno nadzorstvo, Bosco, Barbato in Verro na 12 let, Montalto na 10 let, Pico na 5 let in Petrina na 3 leta.

(Goriške novice.) Poroča se nam: Vikarijat Kal omisli si letos nov križev pot. Slike bo priskrbel g. Gosar v Gorici. — Obstrelil se je na obeh rokah neki mladenič iz Sv. Lucije na Mostu. Prepeljali so ga zdraviti v Gorico k usmiljenim bratom. — 27. maja šla je neka Uršula Medvejšček iz Ločnika trgat listja za sviloprejkje. Vrh murve, na katerem je sedela, se je odčesnil, padla je nesrečno in se močno pobila na obrazu. Nezavestno odpeljali so v Ločnik in prevideli jo s svetotajstvi za umirajočo. — Na Lokvah je utonil soboto teden 25 leten mladenič v velikem kalu (napajališču) vračajoč se iz krčme. — V Ravnici našli se staro pastarico mrtvo na paši. — Zaduži „Goriški Vestnik“ priloga „Sloge“ napada prav po nepotrebnem g. svetogorskega vodjo, msgr. Butarja, češ, da je dal preveč laškemu „Alojzijevišču“. Vsakdo ima pravo razpolagati svojevoljno s svojim. G. vodja ni terjal nikake odškodnine za obed ob priložnosti svetogorske procesije, marveč izrazil je željo, naj se nabira — mesto plačati kosilo — za oba zavoda. Tedaj je prav za prav nabrana svota vendarle nekaka odškodnina za obed in torej lastnina g. vodje, katero je imel pravo razdeliti svojevoljno. Ako je on dal vsakemu zavodu pol, kako mu more očitati „Vestnik“, da „ni prav“ ravnal? Da je „Vestnik“ slabo poučen v tej zadevi, priča tudi to, da ve le o 60 gld. nabranih pri obedu, dočim se je nabralo skupaj 120 gld. Ker že govorim o „Vestniku“, dodamo še, da se Slovenci lahko sramujemo, da štirje slovenski listi v Gorici povijajo v lep materin jezik tako nizke osebnosti, in suho koristolovstvo. Ni čuda, da se nam tujci posmehujejo. Tu i tam sama hujskanja, ščevanja, nič stvarnega. Samo razdiranje, nič zidanja. Bog se nas usmili!

(Odbor „Slovenskega Alojzijevišča“ v Gorici) je ravnokar razposlal, kakor se nam poroča iz Gorice, duhovnikom članom sledeče vabilo: P. n. gospod! Na podlagi društvenih pravil vabimo Vas na letni občni zbor „Slovenskega Alojzijevišča“ v Gorici, ki bo dne 14. junija t. l. ob 10. uri zjutraj v bogo-

„Pusti, dovoli . . .“ zašepče konečno, ko se je bila dovolj izjokala na materinem sreu, „no, sedaj mi je vše bolje! Poglej, ljuba mamica, vsaj se vše smejem! Zares blede luna je posvetila od solz poroseno, smehljajoče deviško obličje. Vetrič je zapihal, listje je zašumelo na drevesih. V ta bajni šum so se mešale besede razžalostene deve.

„Mati, od očetove smrti mi je včasih tako hudo, tako grozno v sreu. Tu v glavi me nekaj teži in nad desnim ušesom mi vdarja, kakor s kladivom. Meni se zdi, da nimam nobenega na svoji strani, da sem sama, takrat nobenega ne ljubim, da niti vas ne! Potem se glava razboli. Vse me mrzi, jezi; vso moč moram zbrati takrat, da se ne skregam z vsakim, kogar vidim. Hotela sem vse zamolčati, da vas ne vznemirim . . . danes se vam pa moram izpovedati . . . Zato mi je sedaj bolje! Skrivati je greh!“

Dežanova se je ustrašila, sklenila je, da pošlje takoj zjutraj po zdravnika. Ni mogla zaspiti, hčerin čudna bolezen jo je vznemirjala. Damilo se je vše, ko je zaspala. Pri prvih žarkih zore je vše vstala in šla k bolehnii hčerki. Našla jo je v trdnem spancu. Čelo lepe deve je obsevala nežna bledost . . . Starica je čula nepravilno utripanje njenega srea, kratko pa težko dihanje, včasih tiho ihtenje . . . Ustrašila se je dobra mati! S tresočo roko ji je zravnila odejo . . . Dotaknila se je njenega čela: bil je kakor led! . . . (Dalje sledi.)

slovnici. Točke dnevnega reda: 1. Poročilo odbora. 2. Nasvet oddora o nakupu svoje hiše. 3. Drugi morebitni predlogi. V Gorici, meseca maja 1894. Za odbor: Fr. Mercina, ravnatelj. — Odbor ni objavil nasveta o nakupu svoje hiše. Upamo pa, da je odbor izbirajoč prostor gledal na bodočnost zavoda. Pri nakupovanju take hiše ni gledati na en tisočak menjali več, ampak najprej na primernost suhote. Rajše 15.000, pa primerno, nego pa neprimerno. Slabo ali tesno zidališče je vedno najdraže. Tako sodimo in bomo tudi govorili dne 14. maja.

(Komedijski) Iz Gorice: Zadnji „Goriški Vestnik“ ima skrajno oster in neotesan članek proti vredniku „Soče“, ker je ta v zadnji številki razvil novo misel, da od zdaj naprej ne sme več veljati staro načelo: „Svoji k svojim“, ampak novo: „Kupujte le pri somišljenikih“. Od začetka smo menili, da je goriški prepir tragedija in gosp. A. Gabršček mučenik, kakor je sam pisal, zdaj pa se nam svita, da je naš prepir le bolj komedijski, ki se že završuje z znanim goriškim pozdravom: „Oča, pejte ga nutar, bomo dali ana (h)lača za vašo sina.“

(Iz Rovt) 30. maja: Za izpeljavo naših dveh cest se delajo že tu in tam potrebne priprave. Naši sosedje Žirovci že komaj čakajo te nove zveze. Dokler nemamo uresničenega tega načrta, ni našemu prometu ni ljudstvu ničesar pomagano. — Šola (za silo) na Vrhu, pretekli dne slovesno otvorjena, štela bode nad 70 za šolo godnih otrok. Pouk bode trajal od 1. aprila do 31. dne oktobra meseca vsakega leta, oskrbljeval ga bode župni upravitelj č. g. J. Nemanjič. — Letina kaže tudi gori povsod kaj lepo; nadejamo se obilo sená, sadja in poljskih pridelkov. — Župna cerkev sv. Treh kraljev na Vrhu dobi to poletje — kakor se nam poroča, — nov kinč. Domači umetelni slikar g. L. Grilec dobil je namreč naročilo, izslikati ondotni presbiterij, na kar se bode položil po tleh tudi primeren novi tlak.

(Osebna vest.) Višji štabni zdravnik g. dr. A. Vučinič preselil se je stalno iz Zagreba v Celje.

(Kaznjenci z Grada.) ki so delali pri zagradbah hudournikov na Koroškem zadnja leta in osvedočili v tem oziru svojo spretnost, porabili se bodo letošnje poletje pri zagradbah na Solnograškem, in sicer v Zell am See.

(Najem lova.) Pri c. kr. glavarstvu v Kranju se bode lov za občine Zelezniške, Selce, Trata in Sorica, sodnega okraja Škofja Loka za pet let, to je od 1. avgusta 1894 do 31. julija 1899, na uradnem dnevu v Škofji Loki dne 30. junija t. l. potom javne dražbe v najem dal, in sicer za občino Selce ob 9. uri dopoldne, Sorico ob 11. uri dopoldne, Trata ob 11. uri dopoldne. Pogoji za najem se morejo pri ondotnem uradu pregledati ob navadnih uradnih urah.

(„Zgodovinske povesti za meščanske šole“.) spisal prof. Ivan Vrhovec; — uporabo te knjige je ministerstvo za uk in bogočastje z razglasom 18. p. m. letos, in sicer v zadnjih dveh razredih vnanje deklishe šole pri Uršulinkah in mestne deklishe šole pri sv. Jakobu — dovolilo.

(Goriško pokopališče.) Poroča se nam iz Gorice: Pokopališče v Gorici je že drugo desetletje predmet govorjenja, pisanja, da celo interpelacij v državnem zboru. Ne brez povoda. Ko je bilo prenapolnjeno bivše pokopališče v Franc-Jozefovej ulici, začeli so resno premišljevatii mestni očetje, kje bi kupili sveta in zgradili novo obsežnejše. Razni gospodje bili so raznih mislij. Mož, katerega so prvega pokopali na sedanjem mirodvoru, je kar gorel za kraj, kjer je sedaj. Pridobil si je privržencev, s kojimi je dognal kljubu odsvetu zdravnika dr. Rojca nakup zemljišča na severovzhodni strani Gorice. Mesto si je izposodilo lepo svoto denarja in gradilo novo pokopališče z rodbinskimi rakami trdno se nadejaje, da bo skupilo obilo okroglega pri razprodaji blagoslovljenega sveta. A varali so se. Le prekmalu so se prepričali Goričani, da na novem pokopališču treba piti vode vsacemu, tudi onemu, ki jej ni bil prevelik prijatelj v življenju. Spoznali so, da ilnati svet ne pospešuje razkrojitve človeškega telesa, pač pa zavira. Pritožbe množile so se čedalje bolj. Imovitejši določevali so v svojih oporokah, da se pripelje po smrti njih truplo na šempetersko, štandersko, solkansko, pevmsko ali celo svetogorsko pokopališče, časih so nakupili že pred smrtjo na omenjenih pokopališčih, obiteljsko rako, rajši drago plačali svet na okoličanskih pokopališčih, kot bi dajali trmastemu mestu dobička. To dejstvo jelo je skrbeti mestne očete. Sprevidelo je, da treba pokopališče kako osušiti. Odredilo je skopati glo-

bok jarek krog in krog, kamor naj bi se stekala voda iz močvirnatoga mirodvora, s čimer se ni ničesar zboljšalo pokopališča, a škodilo občutljivo Gorici v zdravstvenem oziru. Goričani pijejo kronberško vodo. Vodovod je napeljan memo pokopališča. Da so v času, ko teče preko pokopališča kronberška voda, ne navzame zdravju koristnih snovij, je po vsem naravno. A še v nečem je mesto škodilo zdravju Goričanov z novim pokopališčem. Na kraju, kjer kaj gnije, porajajo se zdravju škodljivi plini. Te pline, ki puhte z goriškega pokopališča, dovaža prav marljivo v mesto severovzhodni veter, kateri pihlja skoraj redno v Gorici. Da se v takem ozračju ne prerajajo pluća, je menda zdravniško dognano. — Pa vsega tega niso hoteli poštovati „mestni očetje“. Kar so hoteli, so zvršili. Pokoro že delajo. Kakor rečeno, bogatini se prepeljujejo na okoliščanska pokopališča; zid na oni strani so morali že prezidati, ker mu je močvirje odreklo trdni temelj; nad rodbinskimi rakami začele so zevati velike razpokline, katere so glasno opomijale, da se bo razletela zgradba, ako jej ne oskrbe zanesljivejšega temelja in zopet je bilo treba zidati. Troški na troške, dohodki pa pičili. Pa to še ni vsa kazen za mestno trdovratnost. Poslanci ovajali so svojeglasnost mestnih zastopnikov celo v državnem zboru in nujno prosijo, naj visoko ministerstvo vpliva na mestni zastop, da korenito odpomore tej zdravstveni hibi. Vlada se je zganila, zapovedala je novo preiskovanje. Domači listi javijo, da je namestništvo poslalo g. inženerja Tommasi, da preišče goriško pokopališče in o tem poroča vladi. Zanimivo je, da je ista Gorica, ki tako očetovsko skrbi za zdravje Goričanov, lani dovolila svoto dvema nemškima listoma, da razglasita Gorico za avstrijsko Nizzo in jej privabijo imovitih tujcev — prezimovalcev! Interpelacija v državnem zboru o goriškem pokopališču je pač neplodovit inserat v korist avstrijske Nizzi.

(Zrelostni izpit) pismeno polagajo goriški abiturijenti ta teden.

(Najden vtopljenec.) Pišejo nam iz Rovinja dne 31. maja. Meseca januarja zginil je iz Trsta v slovenskih krogih dobro znani Anton Škabar, ki je 17 let služil pri južni železnici v Trstu. Od tega dneva ni se znalo, ali je živ ali mrtev. Misli se je, da je našel smrt v valovih morja pri Rovinju. Ta slutnja se je vresničila, kajti te dneve prišlo je na morskopovrže človeško truplo, katero so spoznali kot identično s Škabarjem.

(Kako koristno je navadno oglje.) Najboljše razkuževalno sredstvo je oglje. Ker je zelo luknjičasto (porozno) kondesuje hitro veliko smradljivih gasov. — En sam kubični palec svežega oglja posrka skoraj 100 kubičnih palcev amonijaka. Ako se tedaj oglje v širokih posodah postavi po tleh hitro očisti slabi zrak, ker smradljivo gase posrka. Dišeče meso zgubi duh, ako se obloži z ogljem. Leseno oglje je prav dobro sredstvo za rane in otekline, ker mrtvo in divje meso kakor tudi otekline hitro odpravi. Ako oglje denes na opekline, ti kar naenkrat bolečine zmanjša in ozdravljenje pospeši. Ako denes malo zlicico ogljenega prahu v kozarec vode, ti vzame glavobol, katerega povzročuje spriden želodec. Dobro sredstvo je tudi zoper zaprtje, gorečico in krč v želodcu.

(Napravljanje žganja za domačo uporabo). Letna doba, določena na čas od 1. novembra jednega leta do konca oktobra sledečega leta za davščine prosto narejanje žganja in lastnih pridelkov za domačo uporabo na Kranjskem se od letošnjega leta naprej priloži na čas od 1. oktobra jednega leta do 30 septembra sledečega leta in vsled tega tudi obrok za zglasitev davščine prostega narejanja žganja določi na 15. dan avgusta vsakega leta. Od leta 1894 naprej se mora tedaj nameravano, davščine prosto narejanje žganja zglasiti ali pri občinskem predstojništvu ali pa pri dotičnem oddelku c. kr. finančne straže ustno ali pismeno najkasneje do 15. avgusta vsakega leta, in se mora v tej zglasitvi čas, v katerem se hoče davščine prosto žganje narejati, tako napovedati, da pade v letno dobo, ki se računa od 1. oktobra onega leta, v kojem se je zglasitev prijavila, do 30. septembra prihodnjega leta. Na zglasitve, katere se prijavijo še le po 15. dnevu avgusta ali v katerih je napovedan v zgoraj navedeno letno dobo ne spadajoč čas, ali katere v kakem drugem oziru ne zadoščajo določbam tukajšnje objave z dne 6. julija 1893, se ne bode oziralo.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 20. do 26. maja je v Ljubljani bilo rojenih 17 živih in 3 mrtvi, umrlo jih je v tem času 31. Jedna oseba je umrla za otročico, 1 za legarjem, 9 za jetiko, 3 za vnetjem

sopilnih organov, 3 za želodčnim katarom, 2 vsled mrtvouda, 4 vsled starostne oslabelosti. Mej umrlimi je 9 tujcev in 15 iz zavodov. 2 sta zbolela za ošpicami, 1 za škarlatico, 2 za legarjem, 2 za grižo in 2 za vrtico.

(Občni zbor političnega društva „Edinost“) bode v nedeljo dne 10. t. m. ob 10. uri pred poludne v dvorani Mally.

(Veliki koncert na korist družbi sv. Cirila in Metoda v Trstu) bode v soboto dne 9. t. m. ob 8 $\frac{1}{2}$ uri zvečer v gledališči „Fenice“.

(Očesna bolezen trahom) se je letos po požske županiji v Hrvatski silno razširila. Sedaj je bolnih ondi nad 2000 ljudi.

(Zavarovanje zoper točo.) Ker je letos po naši domovini toča že toliko škode naredila, je pač potrebno, da se poljedelci, kateri še niso bili prizadeti, zavarujejo. — Res je, da nekateri pravijo, v našem kraju še toča ni pobila, kar pomnimo. Toda po tacih krajih je tudi premija zelo nizka in niti jeden odstotek zavarovanega zneska ne znaša. Zračunili so pa, da pri nas v Avstriji ni nobenega kraja, kjer bi toča vsaj vsacih 50 let enkrat popolnoma ne pobila poljskih pridelkov. Zavarovanje zoper točo, bi tedaj pri skrbnem in previdnem gospodarju moralo biti vsakoletni redni izdatek.

(Tri angleške oklopnice) prispele so včeraj (petek) iz Benetek v Trst ob 3. uri popoldne.

(Nova cesta.) V bližnji prihodnosti babil se bode občinski svet zopet z raznimi načrti tihočimi se javnih mestnih naprav. Jedna teh zadev je tudi projektirana nova cesta s Karlovske na Ižansko cesto. — V drugem oziru bi bilo pa želeži, da bi mestna občina pospeševala tudi bolj nove zgradbe. Pomanjkanje stanovanj postalo je zadnji čas v Ljubljani uprav akutno! To ni v nikako reklamo prometu po tujcih!

(Čudna tolažba.) Pri imenitni pojedini je neroden gost z juho polil krasno obleko neke gospe. Sluga jo hoče hitro potolažiti, rekoč: Milostna gospa, nikar ne bodite hudi, zunaj imamo še poln kotel najboljše juhe.

(Semji po Slovenskem od 2. do 9. junija.) Na Kranjskem: 6. na Vinici; 8. v Rakitni; 9. v Vrhpolju pri Vipavi, Kamniku, Tirni in v Žužemberku; 7. v Loškem potoku. Na Štajerskem: 4. v Mariboru; 6. v Turnišču; 7. v Kapeli; 8. pri Sv. Martinu; 9. v Pilštajnu, pri Sv. Marjeti na Dravskem polju.

Društva.

(„Slovenska Matica.“) Vabilo na C. odborovo skupščino „Slovenske Matice“, katera bode v sredo dne 13. junija t. l. ob pol šestih popoldne v društvenih pisarniških prostorih na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrdilo zapisnikov o XXIX. odborovi seji in o XXIX. občnem zboru. 2. Naznanila predsedništva. 3. Volitev predsednika, I. in II. podpredsednika, blagajnika, ključarjev in odsekov. 4. Poročilo tajnikovo. 5. Posameznosti.

Odbor.

(Podružnice sv. Cirila in Metoda na Koroškem.) Prihodnje nedeljo dne 3. junija ima podružnica za Beljak in okolice shod v Ločah. Na vspredu so jako zanimivi govori, med drugim: „Fraternizacija, liberalizem in socializem, najhujše bolezni sedanjega časa; dobra šola, najboljšo zdravilo proti tem boleznim.“ Sodeluje tudi pevsko društvo „Gorotan“. — Dne 10. junija zboruje podružnica za Haber in Medgorje v Podgradu. Na vspredu so zanimivi govori in igra „Svoji k svojim“! Obema shodoma želimo obilo uspehov!

Narodno gospodarstvo.

Gorenjske planine.

Ti nesrečna pot, kaj ti je neki na misel prišlo, da pričinjaš rogoviliti na svoja stara leta in s tem napravljaj ljudem take sitnosti? Mallner te je pri nakupovanju gozdov za svojega gospoda zatajil, ker je Born hotel imeti »živalski vrta«, kjer bi nihče nič opraviti ne imel, a Mallner si je mislil: »Ko naredimo ograjo okoli živalskega vrta in tako zapremo pot, nobenemu kmetu še na misel ne bode prišlo, da bi skušal po njej na Koroško priti; saj je moj gospod bogat, da lahko vso Kranjsko pokupi in odločilni možje v naši bližini so z nami. Marsikdo, ki je bil že daleč za Karavankami na potu proti Jezeru, moral je res hotel ali ne hotel z dolgim nosom nazaj, ker prebivalci živalskega vrta so ga obrnili. Ubogi zapuščen pot se je v čudni, novi družini začelo tožiti po starih znancih in zato jih je prosila, naj bi jo rešili iz »orlovih« krempljev. Kakor znano,

pri domačem »zaščitniku« niso nič opravili, zato so potrkali na vrata deželno-zborska. In ta so se jim — odprla. Naložilo se jih je najprej nekoliko za ušesa »vrlemu zaščitniku« gorenjskih kmetov proti židom, kar mu je provzročilo mnogo neprijetnih potov in mnogo dolzih skrbipolnih nočij v njegovi kremeniti rezidenciji. No pa kakor vse kaže, stvar se je za enkrat zanj dobro iztekla, drugič morda ne bode šlo tako gladko; kajti kmetje so se začeli zavedati in organizovati. Vendar pa mu malo strahu gotovo ni škodovalo.

Hitro raznesla se je po vsem Gorenjskem novica, da se je preiskava obnesla slabo za kmete, da bodeta dva še celo kaznovana, in da mi prejmemo v kratkem obširen popravek na dopise od Tržiča in Brezij. No, kmetje so res malo medli, ker jih je bilo sedem in so se jako strogo spravevali; toda o glavni stvari gledé dogodljajev v tržiškem občinskem uradu zaradi pota izpovedali so vsi isto, kot se je govorilo v deželnem zboru.

Za oba dopisa iz Brezij in o planini »Prevalje« pa so odgovorni kmetje sami in tega bi se gotovo ne bili upali storiti, ako ne bi bilo vse do pičice resnično. Sicer pa smo precej spoznali, zakaj se trosijo take novice in bili smo prepričani, da popravka ne bode. — No vkljub tem za nekaterike neprijetnim homatijam pa danes poročamo veselo novico, da bodo naši vrli kmetje še skozi Bornov »otročji vrtec« prav mimo njegovega novega »Maslenagrada« gonili lisce, cike, sivke in bevke na planine. Seveda o tem tudi nobeden pameten človek dvomiti ni mogel. Kaj tacega zamore le — Mallner s svojimi pristaši, ki že res mislijo, da bodo s s svojimi glavami prebili Karavanke, da niti predora skozi Ljubelj delati treba ne bode in da se jim bode vse Gorenjsko pokorilo. Moralo bi še nekaj Mallnerjev in zlatih glav priti, da bi naše Gorenjce ugnali. Da je imelo to prizadevanje tudi vspeh, kaže to-le pismo sv. Katarinskega županstva:

»Visoki deželni odbor v Ljubljani je (namreč) z odlokom dne 13. aprila 1894 št. 1066 v zadevi rešenja pritožbe barona Borna proti sklepu občinskega urada sv. Katarine z dne 21. maja 1893 o javnosti potov, ki peljejo skozi Bornov živalski vrt, razpisal obravnavo na dan 7. maja t. l. dopoldne ob 10. uri na lici mesta v poduk o dejanskih razmerah s tem pristavkom, da je pristop k tej obravnavi vsakemu dovoljen, bodisi opravičenec ali spričevalec in tudi se smejo kake pisemne listine predložiti.«

Županstvo občine sv. Katarine
dne 25. aprila 1894.

Jernej Železnikar.

Obravnavo bila je potem za 21. dan majnika razpisana. Popiše naj jo pero kmeta Petra, samo napake hočemo malo popraviti, ker on zna bolj sukati cepec in bič kot malo drobno pero:

»Dne 21. maja ob 6. uri zjutraj zbrali smo se v Tržiču in potem šli skozi Bornovo. Prvi je šel »vojvoda« Mallner, za njim dr. Munda, »oberborštinar« in še jeden lovec. Za njim pa naš doktor od deželnega odbora, sem slišal, da se piše Zavašnik (prav Zbašnik), ne vem pa ne za gotovo, ker tako visocega gospoda ne upam za ime vprašati. Za njim pa zopet dva lovca z jednim fantom. Ti so različno ropotijo s »kištom« (brešnom) in pijačo nosili. Prišli smo do planine Brezvine. Gori smo se oddahnili in malo čutare nategnili. V brezvinski koči je ostal tudi Mallner, dr. Munda in vsi loveci. Mallner je slišal veliko grenkih. Pa jih je navajen požirati. Potem se vzdigneta deželni urad in »oberborštinar« proti planini Komateri in kakih 40 do 50 ljudi za njima. Na vrhu bil je sam Ankov sin. Potem nas notri pokliče in nam prebere, da pot do Hudičevega mostu je občinska pot Sv. Katarine, naprej skozi Bornovo je javna pot, ker smo mi vedno živino skozi gonili, srečavali kupce, romarje, popotne ljudij in vojaki so hodili po njej. (V specialni karti je zaznamovana ta pot kot vozna pot (Karrenweg), ne kot steza. In vendar še steze čez travnik ali njivo nihče ne more zapreti po 30 letih. Op. vr.) Potem so se podpisali župani z nekaterimi svetovalci in odborniki občin Sv. Katarina, Tržič, Križe, Duplje, Kovor, Brezje - Mošnje - Noše, Naklo, Ovsišje, Podbrezje. Ko je bilo to končano, pribrel je Mallner v kancelijo in je megel videti, kak razloček je med letos in vlani, ko nas je hotel

z listki premotiti za pot. Bo že minula njegova slava. Stari Primožič, ki je bil nekaj posestnik »Puterhofs« in nezmernih sedaj Bornovih gozdov, a so ga na svoj način ob Pristavo spravili, je rekel Mallnerju in Mundi: »Pot pa že ne bode vaša.« Munda odgovori: »En doktor zgubi, drugi pa dobi.« (Tako je!) Naš doktor bil je zelo prijazen z nami in je rekel, da bota prišla še en dan, da bota še druge priče zaslišala.

Ravno sedaj zvedel sem nekaj novega, kako sta Mallner in Born od nekega kmeta hotela kupiti del v planini Šiji. Ko natanko zvem, bodem že pisal. Lepo pozdravlja kmet Peter J.

Upamo, da bode obravnavo za kmete ugodno rešena in se ravno tako ali odvrnile druge krivice, ki se kmetom na gorenjskih planinah godé, ali deloma popravile.

Mi pa bomo vedno opazovali vse gibanje naših nasprotnikov, kakor smo obljubili, in vse brezozirno na dan spravili.

Telegrami.

Ogerske zadeve.

Dunaj, 1. junija. »Budapester Correspondenz« hoče vedeti, da je grof Khuen Hedervary se izjavil, da prevzame sestavo nove vlade le s pogojem, da se ves program prejšnje vlade ohrani popolnoma cel in nepremenjen, da se cerkveno-politične reforme takoj rešijo v zbornicah. (?)

Budimpešta, 1. junija. Wekerla in njegove ministerske tovariše je na kolodvoru, ko so se povrnili z Dunaja, vsprejelo več liberalnih poslancev in mnogobrojno občinstvo, ki so Wekerlovemu vozu izpregli konje in ga peljali pred liberalni klub, kjer ga je vsprejela vsa stranka in ženske s šopki. Wekerle se je zahvalil za presrčen vsprejem. Rekel je, da je vestno izvel svojo nalogo in je dal svojo ostavko, ko cesar ni v vsem pritrtil zahtevanim jamstvom za vsprejem predloge o civilnem zakonu. On zagotavlja, da ustavno mišljenje vladarjevo daje popolno jamstvo, da predloga zakona o ženitvah ostane bistveno nespremenjena. Po govoru Wekerlovem obnovile so se burne ovacije v klubu in zunaj kluba, kjer se je zbralo veliko ljudi. Predsednik liberalni stranki zahvalil se je ljudem z balkona za simpatične izjave za liberalno stvar. Mir se ni nikjer motil. Iz provincije prihajajo izjave simpatij Wekerlu in liberalni stranki. V klubovem prostoru je bilo tudi več opozicijskih poslancev.

Dunaj, 2. junija. Cesar pojde za več dnij v Budimpešto.

Dogodki na Bolgarskem.

Sredeco, 1. junija. Novo ministerstvo je vže imelo ministerski svet in diplomatičnim zastopstvom se je vže naznanila njega osnova. Izdala so se najstrožja povelja tukaj in po deželi, da se ohrani red. Prefektom se je naznanilo, da so odgovorni za vzdrževanje reda in vojaškim poveljnikom se je ukazalo, da naj podpirajo civilna oblastva. Policijo so povsod nadomestili z vojaki. Po mirno minolem večeru je bila jako živa noč. Potrjuje se, da je podpredsednika zbornice Mileva ljudstvo napalo pred knežjo palačo. Državnega pravdnika Dragomanova so pretepli. Ministra Petrova zasmehovali so, ko se je peljal po ulici. Po noči je policija streljala na občinstvo. Prebivalstvo je razjarjeno na policijo. Predsednik zbornice Petrov je izjavil, da je Stambolov izrazil željo, da potuje v inozemstvo.

Sredeco, 1. junija. Nevolja prebivalstva traje dalje. Upati je, da se kmalu napravi red, ko se je odpravil najglavnejši vzrok gibanju, namreč zamenila mestna policija z vojaki in so se poskrili člani in pa glavnejši pristaši prejšnje vlade, proti katerim se obrača v prvi vrsti nevolja prebivalstva. Njih hiše so se postavile pod vojaško varstvo. Z razglasom se pozivlja prebivalstvo, da naj popusti vsakeršne demonstracije. Mestni vojaški poveljnik je prepovedal vsaka zbiranja.

Sredeco, 1. junija. Metropolit Klemen se je povrnil v Trnovo. Bil je slovesno vsprejet

in oficijalno zopet postavljen v prejšnjo službo. Vlada je zaukazala, da se mu izroče cerkveni ključi.

Dunaj, 2. junija. Povodom tega, da so Gessmann, Lueger in drugovi stavili nujni predlog, da vlada v prvi seji bodočega zasedanja predloži nov volilni red, je odgovoril ministerski predsednik knez Windischgrätz, da so nedavno se posvetovali zaupniki koalicijskih strank in predsedstvo gospodske zbornice in vsi priznali, da je volilna reforma v smislu vladnega programa z dne 22. novembra 1893. leta potrebna. Ker se povsod kaže volja, da se doseže sporazumljenje o tej stvari, se sme za gotovo pričakovati, da se uspešno reši vprašanje o volilni reformi. Vlada nima nobenega povoda, popustiti modus procedendi, katerega je nastopila. Zbornica je odklonila nujnostni predlog.

Dunaj, 1. junija. (Žrebanje srečk 1864. leta.) Glavni dobiček s 150.000 gld. dobi ser. 810 št. 26; 20.000 gld. dobi ser. 2155 št. 41; 10.000 gld. ser. 857 št. 76; po 5000 gld. dobota ser. 1930 št. 98 in ser. 3968 št. 91. Izžrebane so nastopne serije: 54, 183, 339, 352, 580, 796, 810, 857, 897, 1064, 1325, 1665, 1766 1930, 2009, 2155, 2191, 2242, 2300, 2356, 2798, 2817, 2980, 3174, 3377, 3968.

Praga, 2. junija. Včeraj so neki dečki skušali pomazati črnorumene dvojezične ulične table, ali sta jih prijela dva redarja. Velika množica ljudij je metala za redarjema kamenje, steklenice, kozarce in dečake iztrgala redarjema. Policija, ki je prihitela na pomoč, je ljudi razpodela. Posebno besno se je obnašala neka ženska, katero so zaprli.

C. kr. priv. zavarovalno društvo Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Dne 23. maja vršil se je občni zbor te zavarovalne družbe, kateremu je ravnateljstvo predložilo poročilo in računski zaključek za 55. poslovno (1893.) leto. V nastopnem podajemo važnejše točke tega poročila:

Sekcija **zavarovanje na življenje** sklenila je leta 1893 zavarovano glavnico v vrednosti gld. 12.483.990— in letne rente za gld. 34.811—. Zavarovane gotovine bilo je koncem l. 1893 okroglo 72 milijonov goldinarjev glavnice in gld. 187.260— letne rente. Premijskih dohodkov bilo je goldinarjev 3.004.781—; izplačanih je bilo pri zavarovanju na smrt in doživetje gld. 1.250.283.48, razven te svote pa je bilo rezerviranih gld. 267.025— za slučajne škode. Premijska rezerva povišala se je v tej dobi za gld. 1.373.043.38 ter znaša sedaj 15.8 milijonov goldinarjev.

Premijskih dohodkov v oddelku **zavarovanje proti elementarnim nesgodam** (požarom in poškodbam pri prevoznji) bilo je gld. 6.840.806—, vzvratna zavarovanja so veljala gld. 3.206.489—, za škode izplačala se je — odšteti vzvratno-zavarovalne deleže — svota gld. 2.305.883.62. Rezerva v pokritje škod znaša gld. 476.803—, premijska rezerva pa gld. 1.809.785—; oddelek za večletna zavarovanja ima gld. 23.065.997— gotovine.

Gledé na vedno zmanjšujočo se obrestno mero določila se je tudi letos svota gld. 100.000— v okrepjenju specialne pridobitne rezerve življenjske sekcije. Po odbitku označene svote in po raznih odpisih preostal je prebitok gld. 338.258.70. Za vsako delnico določila in izplačala se je svota gld. 62— (2 gld. več nego v prejšnjem letu).

Premijska in pridobitna rezerva imata nad 19 milijonov goldinarjev vrednosti ter sestojita iz nastopnih točk: gld. 14.635.995— premijska rezerva sekcije zavarovanja na življenje, gld. 1.809.785— premijska rezerva oddelka zavarovanja proti požaru in poškodbam pri prevoznji, gld. 327.287— rezerva v pokritje kurzne razlike, gld. 500.000— odvišna rezerva, gld. 600.000— specialna pridobitna rezerva sekcije zavarovanja na življenje in gld. 1.214.963— splošni pridobitni rezervni fond. 314 3—1

Glavni zastopnik za Kranjsko je gosp.

Ivan Perdan,
predsednik trgovske in obrtne zbornice, posestnik
in veletržec v Ljubljani.

Tovarna za svileno blago G. Henneberg
(e. in kr. dvorni založnik) v Curlihu (Zürich) razpošilja **navaravnost zasebnikom, črno, belo in barvasto svileno blago od 45 kr. do gld. 11.65 meter**, — gladko, progasto, karirano, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 različnih baž in 2000 različnih barv, desinov itd.) voznine in carine prosto. Vzorec obratno. — Pisma veljajo 10 kr. in poštna karta 5 kr. v Švico. 9 (1 19—8)

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospóde nastopne darove:

Dekanijska konferenca v Leskovecu pri Krškem dne 26. aprila zložila za „katoliški sklad“ 120 kron gld. 60—
Valentin Eržen, mestni kapelan pri sv. Petru v Ljubljani, mesečnino za april in maj „ 6.—
Dobljena stava 2 kroni „ 1—
Dr. Martin Matek, profesor bogoslovja v Mariboru, mesečnino za maj „ 5.—
Josip Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru, mesečnino za maj „ 5.—
Dr. Frančišek Papež, odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani, mesečnino za april in maj „ 10—
Dekanijska konferenca v Kamniku „ 22—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalec!

V Ljubljani, dne 26. maja 1894.

Josip Šiška,

tajnik „izvršjučega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.

Izvod iz voznega reda

avstr. drž. železnice

veljavnega od 1. junija 1894.

Tukaj omenjeni prihajalni in odhajalni časi naznanjeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linz, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Karlove vare, Francove vare, Prago, Lipsijo, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 7 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Rudolfovo.

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 41 min. dopoldne mešani vlak v Kočevje in v Rudolfovo.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnice, Curih, Genova, Pariz, Steyr, Linz, Gmunden, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Rudolfovo.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža.

Ob 8. uri 6 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Rudolfovega.

Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregnice, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla, Trbiža.

Ob 12. uri 46 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega mesta.

Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 8. uri 34 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Rudolfovega.

Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak z Dunaja preko Amtstetlana in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 05 " popoldne " "
" 6. " 50 " zvečer " "
" 10. " 10 " zvečer " " (ta vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 15 " dopoldne " "
" 6. " 20 " zvečer " "
" 9. " 55 " zvečer " " (ta vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Umrli so:

30. maja. Ernest Juvan, realec, 17 let, Gradaške ulice št. 8, jetika.

31. maja. Marija Šumak, gospodinja, 57 let, sv. Petra cesta 89, exudat, pleurit. dext.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		735.3	13.0	brezv.	megla	
31. 2. u. pop.		737.1	14.8	sl. vzh.	dež	9.50
9. u. zveč.		737.9	14.0	sl. jvzh.	del. oblač.	

Srednja temperatura 13.9 za 3.2 pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 2. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 30	Speh povejen, kgr.	64
Rež, " " "	5 —	Surovo maslo, " "	72
Ječmen, " " "	5 60	Jajce, jedno " "	2
Oves, " " "	6 50	Mleko, liter " "	10
Ajda, " " "	7 —	Goveje meso, kgr.	64
Proso, " " "	5 —	Telečje " " "	62
Koruza, " " "	5 50	Svinjsko " " "	68
Krompir, " " "	1 60	Kostrunovo " " "	40
Leča, hktl. " " "	12 —	Piščanec " " "	40
Grah, " " "	11 —	Golob " " "	17
Fižol, " " "	8 —	Seno, 100 kgr. " "	2 05
Maslo, kgr. " " "	— 90	Slama, 100 " " "	1 96
Mast, " " "	— 68	Drva trda, 4 kub. m.	6 20
Speh svež, " " "	— 58	" mehka, 4 " " "	4 80

Eksekutivne dražbe.

Ivane Pracni posestvo iz Starega Trga štev. 59, (1200 gld.) dne 11. julija in 13. avg. v Ložu.

Antona Samse posestvo iz Šembij št. 10, (1300 gld.) dne 2. julija in 3. avg. v Ilir. Bistrici.

Matije Šobra posestvo iz Trnja (1255 gld.)

Janeza Kerna posestvo iz Rodohove vasi (1045 gld.)

Matije Ambrožiča iz Gor. Košane, posestvo (3697 gld.)

Štef. Sputiča iz Vač, posestvo 2954 gld.)

Jos. Cveka iz Gor. Košane, posestvo (2840 gld.)

Gašp. Železnika iz Gor. Košane, posestvo (400 gld.)

Mih. Vadnu iz Klenika, posestvo (570 gld.)

Tom. Kaluže iz Norina, posestvo (2030 gld.)

Vilj. Dolenca iz Orehka, posestvo 702 gld.)

Ant. Boleta iz Koč, posestvo (2000 gld.) vsi dne 8. jun. in 10. jul. v Postojini.

Gregorija Zupančiča posestvo iz Mal. Lipovca (2015 gld.) dne 19. junija v Žužemberku.

Mih. Gombača posestvo v Zagorju na drugi dražbi 22. jun. v Il. Bistrici.

Zahvala.

Za obila dokazila srčnega sočutja o priliki nenadne smrti moje ljube in dobre žene, oziroma matere

Mete Žumer

kakor za spremstvo k večnemu počitku predrage ranjke izrekam v svojem in v imenu svojih otrok najtoplejšo zahvalo in sicer tako gospódi ljubljanski, kakor svojim ožjim rojakom, občanom in faranom gorjanskim, ki so se v tolikem številu pripeljali v Ljubljano k pogrebu, katero sočutje me je do srca ganilo.

V Gorjah, dne 31. maja 1894.

317 1

Jakob Žumer.

Naznanilo.

Plemenski bik, od deželnokmetijske in vladne komisije spoznan kot pripraven za spuščanje, je proti običajni odškodnini na zapolago. Dunajska cesta št. 35 (Bežigrad) v Ljubljani. 313 3—1

Pod Trančo J. SOKLIČ Gledal. ulice št. 1 št. 6

v Ljubljani

priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestih in na deželi izbrno svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih klobukov 126 52-14 turistskih klobukov, čepic

Tovarniška zaloga todatnih klobukov, kr. dvornih založnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Vozni red državne železnice

veljaven od 1. maja 1894.

Postaje	št. 1714	št. 1715	št. 1712	št. 1718	Postaje	št. 1717	št. 1711	št. 1715	št. 1713
Ljubljana j. k.	7-10	11-50	4-14	12-05	Beljak j. k.	11-02	7-32	11-59	3-18
Ljubljana d. k.	7-18	11-57	4-21	12-09	Trbiž	2-28	8-26	1-28	5-48
Vižmarje	7-27	12-06	4-31	12-19	Rateče-Bela Peč	2-45	8-40	1-43	6-05
Medvode	7-38	12-17	4-42	12-31	Kranjska gora	3-00	8-52	1-56	6-19
Loka	7-52	12-29	4-54	12-44	Dovje	3-22	9-12	2-19	6-44
Kranj	8-07	12-44	5-09	12-58	Jesenice	3-43	9-30	2-38	7-05
Sv. Jošt (ostaj.)	8-12	12-49	5-14	1-03	Javornik	3-49	9-36	2-44	7-11
Podnart	8-26	1-03	5-28	1-17	Zerovnica (ost.)	3-59	9-45	2-53	7-21
Otoče (ostaj.)	8-32	1-09	5-34	1-23	Lesce	4-14	9-56	3-10	7-41
Radovljica (ost.)	8-44	1-21	5-46	1-36	Radovljica	4-20	10-02	3-16	7-47
Lesce	8-56	1-32	5-57	1-45	Otoče (ostaj.)	4-32	10-14	3-28	7-59
Zerovnica (ost.)	9-07	1-43	6-08	1-56	Podnart	4-39	10-20	3-35	8-06
Javornik	9-17	1-53	6-18	2-06	Sv. Jošt (ostaj.)	4-51	10-31	3-46	8-18
Jesenice	9-28	2-02	6-27	2-17	Kranj	4-59	10-38	3-54	8-26
Dovje	9-45	2-20	6-45	2-35	Loka	5-14	10-51	4-08	8-41
Kranjska gora	10-06	2-41	7-06	2-59	Medvode	5-27	11-03	4-20	8-54
Rateče-Bela Peč	10-19	2-54	7-19	3-13	Vižmarje	5-38	11-13	4-32	9-05
Trbiž	10-33	3-08	7-33	3-29	Ljubljana d. k.	5-46	11-21	4-40	9-13
Beljak j. k.	11-55	4-34	8-35	5-55	Ljubljana j. k.	5-53	11-27	4-48	9-21

Nočni čas je zaznamovan z navpičnimi črtami za minutnimi številkami in traja od 6:00 zvečer do 5:59 zjutraj.

Vozni red železnice Ljubljana-Kamnik

Veljaven od 1. maja 1894.

Naznačeni čas na desno od postajnih imen čita naj se od zdalej navzgor.

2153	2155	2157	2159*	Kil.	Postaje	2152	2154	2156	2158*
1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.			1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.
zjutraj	popoldne	zvečer	zvečer			zjutraj	dopol.	zvečer	zvečer
7 23	2 05	6 50	10 10	—	iz Ljubljane drž. k. . . v	6 56	11 15	6 20	9 55
7 37	2 19	7 04	10 24	5	Tavčarjev dvor	6 43	11 02	6 07	9 42
7 40	2 22	7 07	10 27	6	Čerenuč p.	6 38	10 57	6 02	9 37
8 01	2 43	7 28	10 48	11	Trzina	6 18	10 37	5 42	9 17
8 12	2 54	7 46	10 55	14	Domžal	6 11	10 30	5 35	9 10
8 24	3 06	8 05	11 05	17	Jarše-Mengeš	5 57	10 16	5 19	9 00
8 29	3 11	8 10	11 10	18	Homec p.	5 48	10 07	5 06	8 53
8 43	3 25	8 24	11 24	23	v Kamnik . . . . . iz	5 35	9 54	4 43	8 40

Nočne dobe (od 6:00 zvečer do 5:59 zjutraj) označene so s podčrtanimi minutnimi številkami. — p. pomeni postajališče.

* Vlaka št. 2158 in 2159 prometujeta samo ob nedeljah in praznikih.

Vozni red železnice Ljubljana j. k. — Kočevje

0. 2211/2311	0. 2213/2313	0. 2215/2315	Postaje	0. 2312/2212	0. 2314/2214	0. 2316/2216
1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.		1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.
6 07	11 41	6 30	iz Ljubljane j. k. . . v	8 06	12 46	8 34
6 19	11 53	6 44	Ljubljana Dol. žel.	7 55	12 36	8 23
6 31	12 05	6 57	Lavrice p.	7 41	12 21	8 09
6 39	12 15	7 05	Škofljice	7 34	12 14	8 01
6 53	12 29	7 19	Šmarja — Sapa . . .	7 20	12 00	7 47
7 07	1 24	7 33	Grosuplje	7 10	11 50	7 37
7 23	1 00	7 49	Žalna	6 30	11 29	6 58
7 32	1 09	7 58	Višnja Gora	6 19	11 18	6 47
7 47	1 24	8 13	Zatičina	6 05	11 04	6 32
7 59	1 36	8 25	St. Vid p. Z.	5 54	10 53	6 21
8 20	1 57	8 46	Radohova vas	5 49	10 48	6 15
8 37	2 14	9 03	Velika Loka	5 29	10 28	5 54
9 04	2 41	9 39	Trebnje	5 16	10 15	5 41
9 12	2 49	9 38	Mirna Peč	4 54	9 55	5 18
			iz Novo Mesto . . . v	4 32	9 33	4 55
			v Kočevje . . . . . iz	4 03	8 56	4 25

Pojasnilo znamenj: p. Postajališče. — O. Osební vlak. — Nočna doba od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut zjutraj (značena je z navpičnimi črtami (6:00 — 5:59)).

Vozni red železnice Ljubljana-Straža.

zjutraj	popol-dne	zvečer	Postaje	zjutraj	dopol-dne	zvečer
6-07	11-41	6-30	iz Ljubljane juž. k. . . v	8-06	12-46	8-34
6-19	11-53	6-44	Ljubljana d. z.	7-55	12-36	8-23
6-31	12-05	6-57	Laverca	7-41	12-21	8-09
6-39	12-15	7-05	Škofelca	7-34	12-14	8-01
6-53	12-29	7-19	Šmarje-Sap	7-20	12-00	7-47
7-14	12-54	7-43	v Grosuplje . . . . . iz	7-10	11-50	7-37
7-27	1-08	7-58	Žalna	6-30	11-29	6-58
7-39	1-20	8-10	Višnja Gora	6-19	11-18	6-47
7-53	1-35	8-25	Zatičina	6-05	11-04	6-32
8-03	1-45	8-36	St. Vid p. Z.	5-54	10-53	6-21
8-08	1-50	8-42	Radohova vas	5-49	10-48	6-15
8-29	2-11	9-03	Velika Loka	5-29	10-28	5-54
8-42	2-24	9-18	Trebnje	5-16	10-15	5-41
9-02	2-45	9-39	Mirna Peč	4-54	9-55	5-18
9-39	3-17	9-39	iz Novo Mesto . . . v	4-32	9-33	4-55
9-58	3-36		v Stražo . . . . . iz	4-03	8-56	4-25

Iz W. SATTNER-jeve konkurzne mase ostalo blago razprodajati se bode pričelo z dnem 4. junija.

321 1-1

po sodnijsko določeni cenitvi.

Prodajalna dvorana je v hiši št. 20, I. nadstropje na Mestnem trgu. Vhod v Krojaških ulicah poleg gostilne pri lni.

Ana Hofbauer

izdelovalnica in zaloga cerkvenih naprav in paramentov v Ljubljani 316 3-1

javlja prečast. duhovščini in vsem cenjenim naročnikom, da za čas prenovljenja hiše št. 4 v Gledaliških ulicah, v kateri ima svojo prodajalnico, vsprejema in izvršuje cenjena naročila v svojem stanovanju, Gledališke ulice št. 8 (v Achtschinovi hiši), I. nadstropje.

Ob tej priliki se ob jednom zahvaljuje prav pristrčno za obilno izkazano naklonjenost ter prosi, da bi jej ohranili isto velespošt. naročevalci tudi v bodoče. Konečno zagotavlja, da jej bode kot doslej i nadalje najvestnejša skrb vsestransko zadovoljiti s poštnim blagom, natančnim delom in točno postrežbo.

DR. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe brez bolečin. Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od 9. do 10. ure dopoldne. 78 (9)

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Gledališke ulice šte. 8

opozarja prečast. duhovščino in cerkvena predstojništva na svojo dobro urejeno podobarsko in pozlatarsko delavnico

v kateri izdeluje vsa v njegovo stroko vstevajoča se dela natančno, vestno, po poslanih narisih ali lastnih načrtih po možno nizkih delu primernih cenah.

V zalogi ima vsakovrstna razpela, pripravna za misijone, procesije, šole in zasebna stanovanja.

Naročila na križeva pota izvršuje prav ukusno in lično. 114 40-15

Paulinova kranjska vinopivnica

v Ljubljani, slonove ulice šte. 52

toplo priporoča

namizno vino:

spe cialno vino:

istrijanca rudečkastega liter 24 kr.	*Burgundca rudečega liter 40 kr.
dto rudečega . . . . . 28 kr.	*Sistijanca belega . . . . . 40 kr.
* dto belega . . . . . 28 kr.	*Zelenike (Riesling) bele . . . . . 48 kr.
tirolca rudečega . . . . . 28 kr.	*Terana rudečega . . . . . 48 kr.
dto belega . . . . . 28 kr.	
dolenjsk. cvička rudečk. . . . . 32 kr.	
dto dto belega . . . . . 32 kr.	

Z* zaznam. vina so iz občežnanega vinokletarstva kneginje Hohenlohe

Pivo:

fino bavarsko črno, iz znane pivarne Kundl (ustan. 1658), bavarski bokal (pol litra) 11 kr.

V množini nad 10 litrov v steklenicah, v hišo stavljeno ceneje liter po 1 kr., nad 50 litrov po 2 kr., in zunaj mesta nezadavčeno po 6 kr. — Na debelo mnogo ceneje. 176 10

Janeza Dogan-a

mizarški obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 15 (v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 glđ. do 40 glđ., madrace na peresih 10 glđ., dratene madrace 8 glđ. 50 kr., pulte za mašne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastoj in franko. 28 (12-6)

Najnižje cene

Po znižani ceni!

Drobtinice

Uredil dr. Fr. Lampe. — Izdala katol. družba za Kranjsko.

Letniki **XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI** po 60 kr., letnik **XVII** 80 kr., po pošti 10 kr. več.

Zanimiva vsebina z nekaterimi slikami. — Primerna knjiga za slovenske družine.

Dobivajo se v „**Katoliški družbi za Kranjsko**“ v Ljubljani, Stari trg št. 13.

France Pavšner

krojač v Ljubljani

naznanja preč. duhovščini in sl. občinstvu, da se je preselil v **Dijaške ulice št. 9.**

Ob enem se prav toplo priporoča v izdelovanje **talarjev, sukenj, havelok in razne obleke** 182 26—10

ter zagotavlja trajno delo in uljudno postrežbo.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva. Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena

XXIX. državna loterija

4 za civilne dobrotelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 glđ. in sicer: 1 glavni dobitek s 60.000 glđ. z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma à 500 glđ., 1 glavni dobitek s 30.000 glđ., z 1 preddobitkom in 1 podobitkom po 250 glđ., 2 dobitka po 10.000 glđ., 10 dobitkov po 1000 glđ., 15 dobitkov po 500 glđ., 100 dobitkov po 100 glđ., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 glđ. — Zrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 21. junija 1894. — Srečka stane 2 glđ. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj. L. Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne proste.

Na Dunaju, v marcu 1894. 176 6—5

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov, oddelek državne loterije.

Fran Stare,

sobni slikar,

v Ljubljani, Breg št. 20

priporoča se v izvrševanje vseh v **dekoracijsko-slikarsko stroko** spadajočih del 262 17-7

z zagotovitvijo okusno-modernega dela proti zmerni ceni.

9 zlatih, 13 srebrnih kolajn

9 častnih in priznanih diplom

Kwizdov

136 20—5 IX 126 (8—3)

korneuburški živinoredilni prašek za konje, govedo in ovčad. Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh večjih hlevih proti pomanjkanju slasti, slabemu prebavljenju, v zboljšanje ukusnega in izdatnejšega mleka.

Glavna zaloga: **Franco Iv. Kwizdov** c. in kr. avstro-ogerski in kralj. rumunski dvojni založnik **Okrožna lekarna** v Korneuburgu pri Dunaju.

Pazi naj se na varstveno znamko in zahteva le **Kwizdov** Korneuburški živinored. prašek.

Fristen dobiva se v vseh lekarnah in droguerijah avstro-ogerske dežele.

1894

Vozni red

železničnih prog na slovenskem ozemlju:

Ljubljana-Dunaj; Ljubljana-Trst; Sv. Peter-Reka; Nabrežina-Gorica; Zidan most-Zagreb; Oslje-Velenje; Spielfeld-Radgona-Ljutomer. Ljubljana-Trbiž-Dunaj; Ljubljana-Novo mesto-Straža; Ljubljana-Kočevo; Ljubljana-Kamnik

dobiva se **komad po 10 kr.** v Katol. Bukvarni in Katol. Tiskarni, pri Ničmanu in A. Turku.

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov.

Dunaj, VII., Zieglergasse 27. Zastopnik: Frane Brückner.

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor: **pluviali, dalmatike, velumi, stole, baldahini, bandera** itd. itd., pa tudi **cela mašna obleka** v najprilnejši obliki. 54 26—10

Cerkveni paramenti.

Najsigurnejše in najboljše

nalaganje glavnice

je v 4% zastavnih pismih gališkega zemljiško-kreditnega društva.

Isti osiguravajo **več nego 4odstotno obrestovanje** ter so **pupilarno varna, davka in fatiranja prosta, sposobna za kavcije,** sosebno za vlaganje častniških ženitvenih kavcij; razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 glđ. zastavnih pisem osigurana z glđ. 253/33 hipotekarne vrednosti.

Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri **J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod** v Ljubljani. 295 6

Koverti s firmo priporoča **Katoliška Tiskarna** po nizkej ceni.

→ Lepa mladinska knjižica! ←

Primerno darilo so:

Pomladni glasi

posvečeni **SLOVENSKI MLADINI.** IV. zvezek.

Uredil **IVAN ŠTRUKELJ.**

Založili sotrudniki. Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani. 1894.

Četrty zvezek „Pomladnih glasov“ upa, da se bodo vsestransko močno priljubili slovenski mladini in mladinskim ljubim po svoji mlakvni in različni vsebini (življenjepisi Valvasorjev, s sliko slavnega moža, mlčna narodna pripovedka v verzih, več povestie, med nje avrstene pesmice, daljša otroška igra), zlasti pa se nadčja prijateljov zaradi letos mnogo lepše zunanje oblike, (nove črke, barvan okvir) in precej večjega obsega, kakor druga leta.

Cena mehko vezanemu izvodu je 25 kr., trdo vezanemu pa 35 kr., po pošti 5 kr. več.

Naročnino sprejema **Ivan Štrukelj**, bogoslovec v Ljubljani, in **Katoliška Bukvarna.**

II. in III. zvezka je tudi še nekoliko izvodov na razpolago, mehko vezan po 20 kr., trdo vezan po 30 kr.

← Lepa mladinska knjižica! →

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10 prodaja kakor bi bila

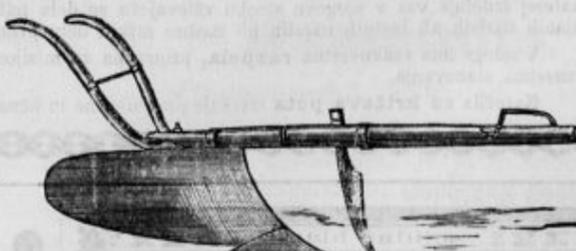
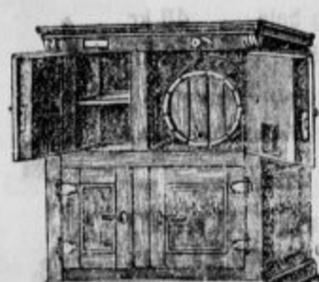
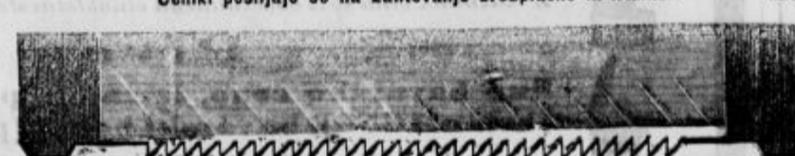
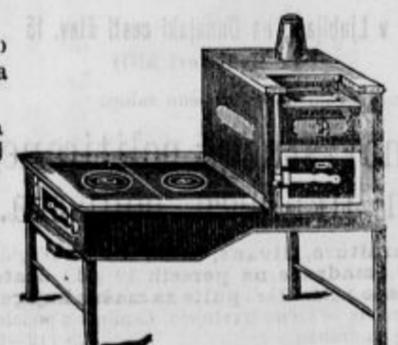
„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd., vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki izberi **drevesa (pluge)** štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsako vrstnih **ledenio (Eiskasten)** za pivo in jedila in gg. **posestnike žag** na izborne **vodne žage in pile**, za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. 159 14

Kovači! Tu kupujete železo najceneje, pri pošteni vagi in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bode te prepirali!

CARBOLINEUM!

Preselitev kamnoseške obrti in priporočilo.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi uljudno javljam, da sem preselil in popolnoma prenovil svojo

kamnoseško delalnico

s sv. Petra nabrežja v

Poljske ulice števil. 49 v Ljubljani

(nasproti učiteljski in poleg Hafnerjeve pivarne)

kjer bodem izvrševal vsa v kamnoseški obrt vtevaajoča se dela vestno, iz dobrega, trpežnega različnega kamnja po možno nizki ceni. V zalogi imel bodem se v večji izbiери vsakovrstne

nagrobne spomenike

naročene pa izdeloval po izbranih obrisih ali načrtih po želji cenj. naročnikov. Zahvaljujoč se za dosedanjo mnogostransko naklonjenost priporočam se i nadalje osobito prečast. duhovščini in stavbinskim podjetnikom v izvrševanju

cerkvenih umetnih in stavbenih kamnoseških del.

Velespoštovanjem 254 12-6

Ignacij Čamernik, kamnosek, v Poljskih ulicah števil. 49 v Ljubljani.

Št. 631.

Razglas.

298 3-3

Potom minuendne dražbe oddá se

zgradba novega zidanega mostu

čez Bistrico v Kamniku.

Stroški proračunjeni so na 22.100 goldinarjev.

Pismene ponudbe, katerim je priložiti jamčevine 2210 gl., vložiti je

do 5. junija 1894 dopoldne 11. ure

pri mestnem županstvu v Kamniku, kjer leže tudi dotični načrti, proračun in stavbeni pogoji na razgled.

Mestno županstvo Kamnik,

dné 20. maja 1894.

Močnik s. r., župan.

Zavarovanja proti škodi po toči

vsprejema po najnižjih premijah

glavni zastop za Kranjsko v Ljubljani

(pisarna na Glavnem trgu št. 25, I. nadstr.)

ogersko-francoske zavarovalne družbe

„Franco-Hongroise“.

Škode se kulantno poizvedó in točno izplačujejo. — Premija se na željo more plačati še le jeseni.

Družba je do sedaj izplačala

nad 54 milijonov goldinarjev avstr. velj.

za škode zavarovancem. 267 3-3

Kdor želi prevzeti zastopstvo na deželi, obrne naj se do označenega glavnega zastopništva v Ljubljani, katero radovoljno daje vsakojaka pojasnila.

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

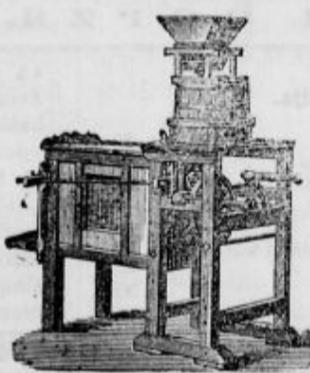

kmetijskih strojov in orodja

Strojev za vinarstvo

vsakovrstnih sesalk pralnih strojov ovijalnikov, zravnalnikov perila

patentovanih mlinov za domačo uporabo,

na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri (52-2)

Augustu Kolb, tovarna strojov

Dunaj, II., Pasettistrasse 29-31.

Prijazna poštena postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 620 26-25

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu,

ravno tako tudi

nihalnih, stenskih in budilnih ur

in le dobre do najfineše kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

266 25-5

priporočajo po najnižji ceni:

Mosaik (chamotni) tlak

za cerkve. Pripoznalna spričevala od že napravljenih tlakanj so na razpolago.

Lončene peči vsake barve.

Zarezane strešnike, najboljše in najcenejše kritje.

Roman in Portland cement.

Cevi iz kamenine za vodovode, stranišča itd.

Nasade za dimnike.

Drainage cevi za sušenje močvirnih zemljišč.

Svetovni predmet. V vseh deželah sijajno uveden.

KALODONT

(zdravstveno preskušeno.)

Jako praktičen na potovanjih. — Aromatično osvežujoč. — Dobi se povsod.

Da je dobro prebavljanje najvažnejše, ako hočemo ostati zdravi in se dobro počutiti, je znano slednjemu, ali malo kdo pomisli, da je zato neobhodno treba dobrih, zdravih zob. Star pregovor pravi: »Dobro prežvečeno, je na pol prebavljeno«, in ta pregovor se ne more dovoljkrat ponavljati.

Dvorni zobni zdravnik, cesarski svetnik E. M. Thomas na Dunaju, prof. dr. Koch, in druge znanstvene avtoritete, naposled dr. W. D. Miller, profesor na zobozdravstvenem zavodu berlinskega vseučilišča v svojem delu: »Mikroorganismen der Mundhöhle«, Leipzig, 1892, so spričevalno dokazali, da se neprestano in v neverjetni množini delajo škodljive snovi v vlažnotopli ustni votlini in se torej od tega nastajajočim večkrat jako nevarnim boleznim moremo resno izogniti samo, če redno in vestno čistimo usta. Tesna zveza mej spridenimi usti in spridenim želodcem se je z novejšimi preiskavami zanesljivo konstatovala.

Voda sama pa vendar ne odstrani teh strupenih snovi. To se doseže samo, če se rabi najbolj zjutraj in zvečer kako varovalno skrbno pripravljeno in preskušeno zobno čistilo, za kakeršno se »Sargov Kalodont« občno priznava, ki se vedno bolj rabi, danes ga rabijo že milijoni, kar pač dokazuje, kaže vrednosti je to sredstvo. Rousseau je rekel: »Ženska z lepimi zobmi ni nikoli grda«. Če skrbimo za zobe, se ne ohrani le lepota smehljajočih ust, temveč zagotovimo si, da ostanemo zdravi in se dobro počutimo do visoke starosti.

Potrčila povedanega, priznanja in naročilna pisma iz najvišjih krogov so pridejana na vsakemu kosu.

Svari se pred po zavitku podobnimi, varljivimi nič vrednimi ponaredbami. 635 (10-7)

Zahvala.

Z dnem 3. aprila t. l. je veliki požar vse moje poslopje popolnoma vničil. C. kr. priv. zavarovalna družba

„Avstrijski Phönix“ na Dunaju,

pri kateri so bila poslopja zavarovana, mi je škodo precej cenila in vso odškodnino v znesku s 1570 gld. av. velj. izplačala. Za to kulantno postopanje se imenovani družbi javno zahvaljujem in jo vsakomur prav toplo priporočam.

V Zalogu, dne 15. maja 1894.

320 1-1

Marija Saje,
posestnica.

V imenu cele občine se občinsko predstojništvo za tako natančno in točno izplačo zavarovalnine zahvaljuje.

Občinsko predstojništvo v Šmarjeti na Dolenjskem,
dne 15. maja 1894.

Frano Ferkol s. r., župan.

Anton Weiss s. r.,
svetovalec.

Josip Zalokar s. r.,
svetovalec.

ZAHVALA.

Podpisanim posestnikom iz Spodnjih Gorij pri Bledu uničil je požar dne 16. aprila 1894 skoro vse njihovo imetje. Slavna c. kr. priv. zavarovalna družba

„Avstrijski Phönix“ na Dunaju,

pri kateri smo bili zavarovani, nam je škodo takoj cenila in priznalo odškodnino po njenem glavnem zastopu v Ljubljani tako kulantno izplačala, da si štejem v dolžnost, slavnoisti izreči javno zahvalo in jo vsakomur najtoplejše priporočati.

V Gorjah, dne 17. maja 1894.

Jože Korelj,
Jernej Černe,
Marija Pintar,
Boštjan Žvan,
Janez Rekelj,
Janez Bizjan,
M. M. Zalokar,

Matija Prešern,
Gregor Pintar,
Jakob Srna,
Jože Srna,
Janez Jan,
Anton Piber,
Jakob Žvan.

L. S. Potrđi županstvo v Gorjah, okraj Radovljica,
dne 17. maja 1894.

318 1-1

Žumer s. r.

Domača zanesljiva trrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše
žepne in stenske ure
ure budilnice

zlate, srebrne in nikelnate verižice, medaljone, prstane, zapestnice, naprsne igle prodaja in ima v zalogi

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, nasproti rotovžu.

Popravila tudi najtežavnejša izvršuje tekem 14 dni. — Za blago pri njem kupljeno istotako za natančno popravilo jamči. 158 12

Ceniki s podobami so franko na razpolago.

ZAHVALA.

Dne 8. aprila 1894 uničil je podpisanim posestnikom iz Stražišč grozen požar hišna in gospodarska poslopja. Slavna c. kr. priv. zavarovalna družba

„Avstrijski Phönix“ na Dunaju,

pri kateri smo bili proti požarnim škodam zavarovani, je dala po glavnem zastopu v Ljubljani škodo takoj pregledati in nam je zavarovane svote brez vsacega odbitka točno izplačala, vsled česar se čutimo dolžni imenovani zavarovalnici javno zahvalo izreči in jo p. n. občinstvu najtoplejše priporočati.

V Stražiščah pri Cerknici, dne 28. aprila 1894.

+ Jožef Korošec, + Katra Korošec,
+ Matija Stražišar, + Jožef Stražišar,
po meni Ivan Klemen s. r.

319 1-1

Ivan Žitnik s. r., župan.

Nadaljevanje prostovoljne prodaje.

Grajsčina „Rakovnik“

pri zelenem hribu v Ljubljani

nadaljevala bode prostovoljno prodajo na drobno
dne 4. junija 1894 ob 8 uri dopoldne
na hoi mesta.

Prodajalo bode se nad

100 oral hribov, njiv in travnikov.

V Ljubljani, dne 29. maja 1894.

310 (2-2)

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“

623 52-24

Viljema Skarda

IV., Wallergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priporoča za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško
ter redovniško obleko za
duhovnike

kot: Havelock, vrhne
suknje, duhovniške
suknje itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih
predpisih izvršeno:

birete, kolarje, naprsnice,
vsakovrstne duhovniške čepice.

Paramente preskrbuje
po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz najboljšega, trpežnega blaga, natančno izdelano; neugajajoče vzame se nazaj.

Wiener Gürtel

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago.
Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

Dunajska borza.

Dne 2. junija.	
Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld 35 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 25 .
Zlata renta 4%, davka prosta	120 . 80 .
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 . 90 .
Akcije avstro-ogerske banke, 200 gid.	94 . — .
Kreditne akcije, 160 gid.	348 . 75 .
London, 10 funtov strl.	125 . 10 .
Napoleonidor (20 fr.)	9 . 97 .
Cesarski cekini	5 . 90 .
Nemških mark 100	61 . 30 .

Dne 1. junija.	
Ogerska zlata renta 4%	120 gld 25 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 . 95 .
4% državne srečke l. 1854., 250 gid.	146 . 75 .
5% državne srečke l. 1860., 100 gid.	153 . — .
Državne srečke l. 1864., 100 gid.	— . — .
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 . 50 .
4% kranjsko deželno posojilo	— . — .
Kreditne srečke, 100 gid.	196 . 50 .
St. Genois srečke, 40 gid.	70 . — .

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gid.	18 . 50 .
Rudolfove srečke, 10 gid.	22 . 25 .
Salmove srečke, 40 gid.	74 . — .
Waldsteinove srečke, 20 gid.	50 . — .
Ljubljanske srečke	25 . — .
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gid.	151 . 25 .
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3075	— . — .
Akcije južne železnice, 200 gid. sr.	96 . 50 .
Papirnih rubeljev 100	134 . 25 .

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjše dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.